

๒๕๑.๙
๖๘๖๓ ก
๕.๓

การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

ปฏิญานพนธ์
ของ
รัตนาภี รอดภิรมย์

๑๑ ก.ย. ๒๕๓๔

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ตุลาคม ๒๕๓๓
ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....*Amn. maver*..... ประธาน
(ผศ.ดร.ฉันทนา ภาคบังกช)

.....*Dr. S.*..... กรรมการ
(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

คณะกรรมการสอบ

.....*Amn. maver*..... ประธาน
(ผศ.ดร.ฉันทนา ภาคบังกช)

.....*Dr. S.*..... กรรมการ
(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

.....*Dr. S. อิมสมบุญ*..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.วิไล อิมสมบุญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....*Dr. S.*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...*4*...เดือน...*พฤษภาคม*.....พ.ศ. *๒๕๓๓*

ประกาศคุณูปการ

ปณิธานอันแน่วแน่สำเร็จสมปรารถนาด้วยดี ทั้งนี้เพราะได้รับความช่วยเหลือ ความกรุณา และ
การแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา ภาคบังทอง รองศาสตราจารย์
ดร.ทองเคื่อน ศาสตราจารย์ และอาจารย์ไฉ่ อิ่มสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เขี้ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือ
ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการของโรงเรียนอนุบาลอุดรธานี โรงเรียนสตรีอุดมวิทยา
โรงเรียนอนุบาลเพื่อนเด็ก โรงเรียนกาญจนาภิเษก โรงเรียนคุณากรณ์ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์
โรงเรียนสุทรภักดีเกษม โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น และโรงเรียนอนุบาลหนองคาย ที่ได้กรุณา
ให้ความสะดวกและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณสมกิจ กิจขุนวงศ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและ
คุณรักการรวม ศิริฉัตร ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งเสมอมา ตลอดจนเพื่อน ๆ และน้องปณิธานไท
สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ด้วยพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การอบรม และเป็นแบบอย่างของความเป็นผู้ดีและพากเพียร
ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเครื่องเตือนสติในความอดทนต่ออุปสรรคทั้งปวง คุณตาและประไพชนโค ๆ ที่ผู้อ่านได้รับ
จากปณิธานอันแน่วแน่นี้ จึงขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ พระคุณแม่ ผู้หาที่เปรียบมิได้

รัตนทิ รอดนิรมย์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมาย	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็ก	
	ปฐมวัย	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเลี้ยงดู	22
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	37
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
	ประชากร	38
	กลุ่มตัวอย่าง	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล	43
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	71
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	71
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล	72
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	72
	อภิปรายผล	73
	ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	77
	ข้อเสนอแนะ	78
	บรรณานุกรม	79
	ภาคผนวก	87
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	113

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการจำแนกกลุ่มเด็กตามการอบรมเลี้ยงดู	39
2 คำศัพท์พื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	47
3 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านางถึงตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาง และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	48
4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	49
5 คำศัพท์พื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	50
6 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านางถึงตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาง และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	51
7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	52
8 คำศัพท์พื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	53
9 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านางถึงตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาง และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	54
10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	55

11	คำสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	56
12	ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันระหว่างเด็ก ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหนังสือตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบให้อ่าน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	57
13	เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็ก ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	58
14	คำสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	59
15	ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ระหว่างเด็กที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหนังสือตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่าน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	60
16	เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็ก ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	61
17	คำสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	62
18	ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรม ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหนังสือตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรม เลี้ยงดูแบบให้อ่าน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	63
19	เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	64
20	คำสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	65

21	ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการทางการเคลื่อนไหว เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาถึงตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบ ใช้อ่านา และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	66
22	เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการทางการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยระหว่าง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	67
23	คำอธิบายพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินตนเองของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	68
24	ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินตนเองระหว่าง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาถึงตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ อ่านา การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	69
25	เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	70

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตมีความสำคัญที่สุด เพราะเด็กพัฒนาทุกด้านอย่างรวดเร็ว พัฒนาการด้านต่าง ๆ ในช่วงนี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชีวิตในวัยต่อมาเป็นอย่างมาก ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่จัดให้แก่เด็กในระยะนี้จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานทางบุคลิกภาพของเด็ก เพราะเด็กวัยนี้ง่ายต่อการปลูกฝังพฤติกรรมและการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ประสบการณ์ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในวัยต่อไป (Bloom. 1964 : 215) ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับการส่งเสริมทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาอย่างเต็มที่และเหมาะสม แต่ปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นอย่างมาก คนส่วนใหญ่ต้องการให้เด็กเติบโตเป็นคนเก่งเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาใหญ่แสดงความนิยมชมชอบเด็กที่เรียนเก่งด้านวิชาการ เพราะเชื่อว่าความเก่งเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่ความรุ่งเรืองในอนาคตได้ แต่ความเป็นจริงแล้ว พัฒนาการทุกด้านมีความสำคัญหักเหกัน พัฒนาการทางสังคมจึงถือว่าเป็นพัฒนาการอีกด้านหนึ่งที่ควรให้ความสนใจ เพราะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในชีวิตหากเด็กมีปัญหาการปรับตัวตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อเติบโตขึ้นมักเป็นบุคคลที่มีปัญหาด้านการปรับตัวในสังคม และมักจะเป็นผู้ล้มเหลวในชีวิตและการทำงาน ถึงแม้จะมีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ที่ดีก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ (Andrews. 1988 : 1) เกรชแฮมได้วิจัยพบว่าเด็กที่ขาดทักษะทางสังคมจะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนได้ ทำให้มีการเรียนรู้ทางสังคมน้อย และมีปัญหาในการปรับตัว (Gresham. 1981 : 390 : citing Gronlund and Anderson. 1963) มีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาเรื้อรังได้ง่าย (Gresham. 1981 : 391 ;citing Roff, Sells and Golden. 1972) และเมื่อเป็นผู้ใหญ่มักจะประพฤติดีและขาดวินัยในการทำงานเป็นประจำ (Gottman, Gonso and Rasumssen. 1975 : 709 ; citing Roff. 1961) สำหรับเด็กที่มีทักษะทางสังคมดีมักจะเป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อนและมีแนวโน้มว่าจะสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคต (Asher and Taylor. 1983 : 237 ; citing Asher Oden and Gottman. 1977)

ทั้งนี้การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กทั้งปวงย่อมเหมาะสมจะเป็นพื้นฐานในการสร้าง
บุคลิกภาพที่ดี เด็กผู้จักพบภาพหน้าที่ของตนมีความรับผิดชอบและไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม

เด็กควรได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมสนับสนุนสังคม (Prosocial) ตั้งแต่เยาว์วัย
พฤติกรรมสนับสนุนสังคมของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน (Gottman,
Gonso and Rasmussen. 1975 : 710 ; citing Hartup, Glazer and Charlesworth.
1967, Gottman, Gonso and Rasmussen, 1975) แลคค และโอเดน (Ladd and oden. 1979 :
402 : 408) พบว่า การช่วยเหลือมีความสัมพันธ์กับการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และ ศุภกุล เกียรติสุนทร
(2532 : 59 - 62) ศึกษาพบว่า พฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ในทางบวก
กับการยอมรับของเพื่อนหนึ่งเพราะการรู้จักช่วยเพื่อนจะทำให้เด็กได้รับความชอบพอ และได้รับการแสดง
ตอบที่ดีจากเพื่อน ซึ่งจะเป็นแรงเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมช่วยเหลือมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีกับผู้อื่นต่อไป อย่างไรก็ตามก่อนที่เด็กจะรู้จักการอยู่รวมกับผู้อื่น เด็กควรต้องรู้จักช่วยตนเองก่อน
เพราะการช่วยตนเองได้ทำให้เกิดความมั่นใจ และภาคภูมิใจในความสามารถของตน เมื่อพบว่าใคร
ทำสิ่งใดไม่ได้ก็อยากช่วยทำให้ง่าย การรู้จักช่วยผู้อื่นจึงเป็นความสามารถพื้นฐานมาจากการรู้จักช่วยตนเอง
ของเด็ก (นงลักษณ์ สิ้นสืบผล และละออ สุติกร. 2526 : 197) ดังนั้น การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย
มีพฤติกรรมช่วยเหลือ โดยเริ่มจากการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่นจะช่วยให้เด็กได้รับการ
การยอมรับจากเพื่อนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของพฤติกรรมสนับสนุนสังคม (Prosocial) ต่อไป

* การส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือแก่เด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นมาจากการยอมรับ ครอบครั
นั้ว่าเป็นสถาบันทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น บิดามารคานหรือผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ
เป็นพื้นฐานชีวิตและให้ประสบการณ์ในทุก ๆ ด้านแก่เด็ก (นิคม หงคง. 2527 : 86)
บิดามารคานหรือผู้ปกครองจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางสังคมของเด็กมากเพราะเป็นต้นแบบที่สำคัญที่สุด
ที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีถูกต้อง (นิภา ทองไทย. 2525 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock.
1956 : 434) ไคมา (Diama) ได้กล่าวถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารคานหรือผู้ปกครอง
ว่าสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ (Authoritarian
Parents) อันมีความสอดคล้องกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดู
ที่บิดามารคานหรือผู้ปกครองต้องการให้เด็กปฏิบัติตามที่คาดหวังไว้ เด็กถูกควบคุม เด็กขาดโอกาสในการ

กระทำสิ่งที่ตนเองต้องการ มีการกำหนดระเบียบให้เด็ก ถ้าเด็กไม่ปฏิบัติตามจะถูกทำโทษหรือลงโทษ (กวินทร์ ชรรณนุท. 2522 : 5) การยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parents) มีความสอดคล้องกับลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอม ซึ่ง จำเนียร คັນธะวี กล่าวว่าเป็นลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูที่บิดามารดา และตามใจลูกทุกอย่าง ลูกต้องการอะไรจะคอยจัดหาให้ ไม่เคยลงโทษเมื่อลูกกระทำผิด อาจเพียงแกล้งโทษเท่านั้น (จำเนียร คັນธะวี. 2511 : 168 - 169) นอกจากนี้ยังมีการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งตามใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นการยอมรับเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติกับเด็กโดยใช้เหตุผล ขอมรับความสามารถและความคิดเห็นของลูก ไม่ตามใจและไม่เข้มงวดเกินไป ก็ทั้งให้ความร่วมมือกับลูกตามโอกาสอันควร ลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กเป็นอย่างมาก (กวินทร์ ชรรณนุท. 2522 : 5 ; อัจฉรา สุธารณย์ และคนอื่น ๆ. 2528 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1972) บิดามารดาที่คอยบังคับออกคำสั่งลูกอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ลูกขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มว่าจะพึ่งผู้อื่น ส่วนเด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบที่บิดามารดารักตามใจและทำตามทุกอย่างจะเป็นเด็กที่ไม่คำนึงถึงความเสียหายของผู้อื่น เห็นแก่ตัว และไม่มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน (จำเนียร คັນธะวี. 2511 : 168 - 169) เด็กเหล่านี้ยังต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ (วรธารณ์ รักวิชัย. 2528 : 14 - 17) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การยอมรับเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างมาก จากสภาพปัญหาของงานวิจัยที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูต่างกันจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือต่างกันอย่างไร

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะช่วยกระตุ้นให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือครู ตระหนักถึงความสำคัญของการยอมรับเลี้ยงดูและการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นแนวทาง

สำหรับผู้บริหารการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็ก
แก่ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมด้านการช่วยเหลือแก่เด็ก และเพื่อให้เด็กมีความสัมพันธ์
อันดีกับคนทั่วไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้นคว้านี้คือ

1.1 นักเรียนอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

1.2 ผู้ปกครองของนักเรียนอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือการยอมรับเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1.1 การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ

3.1.2 การยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจ

3.1.3 การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งตามใจ

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมในการช่วยเหลือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง การกระทำของเด็กซึ่งทำให้ตนเองและผู้อื่นเกิดความพึงพอใจเนื่องจากการตอบสนองความต้องการ ซึ่งได้แก่

1.1 การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการทำกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การนอน การขับถ่าย การแต่งตัว การรักษาความสะอาดของร่างกาย และเครื่องใช้ รวมทั้งการรู้จักระวังตนเองให้ปลอดภัย

1.2 การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่นด้วยคำพูด และการกระทำต่าง ๆ ได้แก่

1.2.1 การแบ่งปันสิ่งของ หมายถึง การที่เด็กแบ่งหรือให้สิ่งของที่เป็นของตนเองหรือสิ่งของที่ตนเองครอบครองอยู่ เช่น ของกิน ของใช้ ของเล่น ฯลฯ ให้เพื่อนไปส่วนหนึ่งหรือบางส่วน

1.2.2 การให้สิ่งของ หมายถึง การที่เด็กให้สิ่งของที่เป็นของตนเองหรือสิ่งของที่ตนเองครอบครองอยู่ เช่น ของกิน ของใช้ ฯลฯ ให้เพื่อนไปทั้งหมด

1.2.3 การช่วยทำกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กเข้าไปร่วมกิจกรรมที่ผู้อื่นกำลังทำอยู่ เช่น ตักน้ำ หยิบของ ฯลฯ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความตั้งใจของผู้อื่น

1.2.4 การปลอบใจ หมายถึง การที่เด็กใช้คำพูด/หรือการกระทำเพื่อช่วยให้ผู้อื่นคลายความกังวลหรือความไม่สบายใจ

1.2.5 การประนีประนอม หมายถึง การที่เด็กใช้วาจาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจกัน หรือมีความรู้สึกดีต่อกัน

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ลักษณะ หรือวิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้คำแนะนำสั่งสอน และดูแลเด็ก ซึ่งตรวจสอบได้จากแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่รับฟังความคิดเห็นและการกระทำของเด็ก มักตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ให้เด็กทำตามความคิดของตน ไม่แสดงความรักความสนิทสนม และไม่เสริมแรงทางบวก ใช้วิธีการดุด่าลงโทษ

เมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตาม เด็กไม่ได้รับอิสระในการทำกิจกรรม เพราะถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองยอมรับฟังความคิดเห็น และการกระทำของเด็กตลอดเวลา โดยคำนึงถึงเหตุผลของเด็ก ในความรักเอาใจใส่หนุนน้อมคอยดูแลแนะนำเด็ก และพยายามสนองความต้องการของเด็ก ตลอดจนไม่ใช้วิธีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตน ไม่คาดหวังหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก เด็กจะได้รับอิสระในการทำกิจกรรมตามความพอใจของเด็ก

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาใจทั้งตามใจ หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองยอมรับฟังความคิดเห็นและการกระทำของเด็กโดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของสังคม ในความเอาใจใส่สนับสนุน ให้คำปรึกษาเมื่อเด็กต้องการ และเสริมแรงทางบวก อาจมีการลงโทษในกรณีที่เด็กปฏิบัติในสิ่งที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กจะได้รับอิสระและได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเห็นว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสม

3. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียน 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักเรียนโดยอาจเป็นบิดามารดา หรือญาติ หรือผู้รับผิดชอบเลี้ยงดูเด็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้จะเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายและทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม
 - 1.2 พฤติกรรมทางสังคมของ เด็กปฐมวัย
 - 1.3 พฤติกรรมการช่วยเหลือ ของ เด็กปฐมวัย
 - 1.3.1 ความหมาย ความสำคัญ
 - 1.3.2 แนวการส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย
 - 1.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเลี้ยงดู
 - 2.1 ความหมายของการยอมรับเลี้ยงดู
 - 2.2 ความสำคัญของการยอมรับเลี้ยงดู
 - 2.3 ลักษณะของการยอมรับเลี้ยงดู
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเลี้ยงดู

เอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย

1. ความหมายและทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมตามแบบแผนที่สังคมยอมรับ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามบทบาทที่สังคมกำหนด และมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีส่วนร่วมและพอใจในสังคมนั้น ๆ (Hurlock. 1978 : 228)

พัฒนาการทางสังคมของเด็กมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ช่วยให้ผู้คนเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม เพื่อปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยสอดคล้องกับสังคม และสามารถอยู่ร่วมกัน

ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะในระยะปฐมวัยนั้นเป็นวัยที่นักจิตวิทยาให้ความสำคัญ
ว่าเป็นวัยแห่งการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างรวดเร็วที่สุด

พัฒนาการทางสังคมของเด็กนั้น จะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีแบบแผน
ตามลำดับขึ้นอยู่กับอายุและประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในแต่ละ
ช่วงอายุ ซึ่ง ฟรอยด์ (Freud) ได้เน้นว่าประสบการณ์ที่เด็กได้รับในระยะแรกมีความสำคัญต่อ
เด็กมากเพราะจะมี ผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ (สุณีย์ ชีรภากร.

2523 : 83) พัฒนาการทางสังคมของเด็กเป็นไปตามขั้นตอนที่ทฤษฎีต่อไปนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ อีริกสัน (Erikson's Theory of Development)

อีริกสัน (Erikson) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้เน้นว่า การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม
และประสบการณ์ที่ได้รับมีผลต่อพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจะขึ้นหรือไม่
ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ ถ้าการพัฒนาเป็นไปได้ด้วยดี บุคคลจะมีบุคลิกภาพที่ พร้อมที่จะ
พัฒนาขั้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสันได้กำหนดขั้นพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 8 ขั้น
โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์ เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการตลอดชีวิต แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง
3 ระยะที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการช่วงปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (Trust V.S. Mistrust)
อายุของเด็กในขั้นนี้ จะอยู่ระหว่างแรกเกิด - 1 ปี เด็กจะพัฒนาเกี่ยวกับความรู้สึกเชื่อมั่น ถ้า
เด็กได้รับสิ่งจำเป็น และต้องการ โดยเฉพาะในเรื่องอาหารและการได้รับความรักความสนใจ
จากมารดา ความพึงพอใจที่เด็กได้รับในระยะนี้จะทำให้เด็กพัฒนาค้นร่างกายอย่างรวดเร็ว
การจับของเล่น การเดิน รวมทั้งการฟังและการพูดของเด็ก เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
ในทางตรงข้ามถ้าเด็กไม่ได้รับความพอใจและความสำเร็จในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาความรู้สึก
ไม่เชื่อมั่น ขาดความไว้วางใจและติดตัวไปจนโต

ขั้นที่ 2 ขั้นความเป็นตัวของตัวเอง - ความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy V.S.
Doubt) อายุของเด็กในขั้นนี้อยู่ระหว่าง $1\frac{1}{2}$ - 3 ขวบ กล้ามเนื้อของเด็กจะพัฒนาแข็งแรงขึ้น
เป็นผลให้เด็กทดลองใช้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็กจะเริ่มแสดงให้เห็นถึงความ

เป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าคุณเองมีความสามารถ แต่ก็ยังยอมรับการช่วยเหลือของ
ผู้ใหญ่ในเรื่องที่สำคัญ ๆ ในระยะนี้ถ้าเด็กถูกห้ามปรามอยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ตามความพอใจ
เด็กจะมีความรู้สึกอายและกลัวในการทำสิ่งต่าง ๆ ท่อนำผู้อื่น

✓ ขั้นที่ 3 ขั้นความคิดริเริ่ม-ความรู้สึกผิด (Initiative V.S. Guilt)

อายุของเด็กในขั้นนี้จะอยู่ระหว่าง 3 - 6 ขวบ เด็กจะพยายามเสาะหาหรือค้นคว้าเพื่อให้ทราบ
ขอบเขตของความสามารถของตัวเอง เด็กที่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้ความสามารถของตนเอง
จะพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งแสดงออกโดยการอยากรู้อยากเห็น ขอบทดลอง มีจินตนาการ
สูง ชอบเล่นสมมุติและเลียนแบบ และในระหว่างอายุ 4 - 5 ปี จะเป็นช่วงที่เด็กมีพลังอย่างมาก
และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รู้จักให้ความร่วมมือและวางแผนร่วมกับผู้อื่น
สามารถพัฒนาเกี่ยวกับการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ในระยะนี้หากเด็กเกิดความกลัวเด็กจะ คอบ
พึ่งพาผู้ใหญ่ ทำให้ความคิดจินตนาการและพัฒนาการทางคำณึงคมถูกจำกัดลง ไปด้วย

(Maier. 1965 : 32 - 53)

ตามทฤษฎีของอีริคสันเด็กจะพัฒนาได้ก็ตามขั้นพัฒนาการทางสังคม หรือไม่ขึ้นอยู่กับ
สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก เด็กวัย 5 - 6 ปีซึ่งเป็นวัยที่กำลังสนใจสิ่งแวดล้อม อยากรู้อยากเห็น
และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การส่งเสริมโดยเปิดโอกาสให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง
ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม
ตามขั้นพัฒนาการ

ทฤษฎีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล (Social Interpersonal Theory)

ซัลลิแวน (Sullivan) ได้กำหนดขั้นของพัฒนาการจากพื้นฐานของความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคล ประสมการมีส่วนร่วมตัวของแต่ละบุคคล และการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่เด็กมี
ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะนำไปสู่ความมั่นคงปลอดภัย ซัลลิแวน แบ่งขั้นพัฒนาการออกเป็น
6 ขั้น คือ วัยทารก วัยเด็ก วัยเข้าโรงเรียน วัยก่อนวัยรุ่น วัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่น
ตอนปลาย ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 2 ระยะที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. วัยเด็กเล็ก (Childhood) อายุ 2 - 4 ปี เป็นระยะที่เด็กพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวและทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างอิสระและกว้างขวางมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่เขามีส่วนร่วมอยู่ เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะพอที่จะใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร เขาก็จะเรียนรู้วิธีการที่จะปฏิบัติกับบุคคลอื่น เพื่อที่จะทำให้ตนเองรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เด็กเริ่มรู้ถึงสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกวิตกกังวลและสามารถจัดการความวิตกกังวลนั้นได้

2. วัยเข้าโรงเรียน (Juvenile Era) อายุ 4 - 11 ปี ระยะนี้เด็กเริ่มรู้จักตนเองและเห็นสิ่งต่าง ๆ แตกต่างไปจากคนอื่น เริ่มมีเอกลักษณ์ของตนเองโดยเฉพาะเมื่อเข้าโรงเรียน เด็กจะแวดล้อมด้วยกลุ่มเพื่อน และมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่อื่น ๆ นอกเหนือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กได้ลองสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง การแข่งขันชิงดีและการประเมินผลเริ่มปรากฏให้เห็น ทำให้เด็กรู้จักสถานะและความเป็นตัวแทนของเขาจากความสัมพันธ์ที่เขามีส่วนร่วมอยู่ (Dinkmeyer and Dreikurs. 1963 : 150 - 151)

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงบุคคล ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อน และผู้ใหญ่อื่น ๆ การเรียนรู้ดังกล่าวจะทำให้เด็กรู้จักตนเองและเห็นสิ่งที่ตนเองแตกต่างจากผู้อื่น รู้จักสถานะของตนเอง จากความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปฏิบัติกับบุคคลอื่น เพื่อที่จะทำให้ตนเองรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย ดังนั้นการจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการปรับตัวและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ยิ่งไปกว่านั้น การที่บุคคลจะมีพัฒนาการทางสังคมดีนั้นจะต้องได้รับการวางรากฐานของการพัฒนาที่ดีตั้งแต่ปฐมวัย

2. พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ความหมายของพฤติกรรมทางสังคม

กู๊ด (Good. 1973 : 44) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้ในหนังสือ Dictionary of Education ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การแสดงออกของบุคคล-แต่ละบุคคลหรืออาจเป็นการแสดงออกโดยกลุ่มบุคคล

อิงลิช (English. 1958:506) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมทางสังคมว่าเป็น พฤติกรรมที่แสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากกลุ่มบุคคล หรือเป็นพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งถูกควบคุมโดยองค์กรทางสังคมที่มีการจัดรูปแบบแล้ว เช่น ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน เพจ (Page. 1977 : 314) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมทาง สังคมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของกลุ่มบุคคล ซึ่งถูกควบคุมโดยองค์กรทางสังคม หรือเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อพยายามที่จะมีอิทธิพล เหนือบุคคลอื่น

* อาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ในสังคมซึ่งได้รับอิทธิพลจากองค์กรทางสังคม ซึ่งพฤติกรรมทางสังคมนี้ สามารถจำแนกได้ ตามวัยของเด็ก ดังที่ ภรณี คุรุรัตน์ (2523 : 49 - 54) ได้จำแนกพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 - 6 ปี ดังนี้

อายุ 3 ปี เด็กมีความพึงพอใจ เมื่อได้เล่นกับเด็กอื่น ๆ สามารถพูดคุยกับ คนอื่นได้ เด็กต้องการความรักและการยอมรับจากผู้ใหญ่ และมีความอิสระในการเล่น

อายุ 4 ปี เด็กเล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มตามกิจกรรมที่เด็กสนใจเด็ก เริ่มเลือก คนเพื่อนนางคนที่ถูกใจ เด็กชอบเล่นสมมุติหรือใช้จินตนาการที่มีความหมายมากขึ้น แสดงความ รู้สึกห่วงใยหรือกังวลกับเด็กที่ได้รับบาดเจ็บ มีความระมัดระวังในการทำกิจกรรม ยามเจ็บป่วย เหนื่อย ไม่สบาย หรือตกใจกลัว เด็กมีความต้องการพึ่งผู้ใหญ่เพื่อให้อุ่นใจ

อายุ 5 ปี เด็กมีความพอใจที่จะเล่นคนเดียวเป็นเวลานาน ๆ ชอบฝึกหัดทำ สิ่งใหม่ ๆ ชอบเล่นกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะการช่วยกันสร้างสิ่งต่าง ๆ หรือการเล่นสมมุติ ชอบ เล่นเกมแข่งขันโดยร่วมทีมกับเพื่อน ๆ ในการแข่งขันต้องการให้ผู้ใหญ่ตัดสิน ไม่พอใจเมื่อมีการ เล่นรุนแรง

อายุ 6 ปี เริ่มห่างจากผู้ใหญ่แต่ต้องการความช่วยเหลือและเรียกร้องคำชมเชย ต้องการเพื่อนเล่นและอาจจะรักเพื่อนนางคนเป็นพิเศษ ห่วงของเล่น

พิจารณาแล้วจะพบว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พัฒนาไปตามลำดับขั้น ซึ่งพฤติกรรมบางรูปแบบนั้นเริ่มต้นตั้งแต่วัยทารก บางพฤติกรรมก็เริ่มเกิดขึ้นในระยะปฐมวัย

ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์จากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและขยายไปสู่บุคคลนอกครอบครัว จากการศึกษาของ เฮิร์ลล็อก (Hurlock, 1964 : 338) พบว่าทัศนคติและพฤติกรรมทางสังคมที่ปรากฏในช่วงวัยนี้ คือ การต่อต้าน การก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท การแข่งขันชิงดี การร่วมมือ การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม การมีใจกว้างขวาง การเป็นที่ยอมรับของสังคม การเห็นอกเห็นใจ และพฤติกรรมเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อบุคลิกภาพ เฮิร์ลล็อก ได้แบ่งประเภทพฤติกรรมของเด็กตามความคาดหวังของสังคมเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ) หมายถึง พฤติกรรมที่เมื่อเด็กทำไปแล้ว สร้างความพอใจ เป็นที่นิยมชมชอบแก่ตัวเองและผู้อื่น ประกอบด้วยรายพฤติกรรมดังนี้

1.1 การร่วมมือ ได้แก่ การที่เด็กเรียนรู้ที่จะเล่นหรือทำงานร่วมกับคนอื่น โดยเด็กยังมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ มาก เด็กก็เรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือที่จะทำกิจกรรมมากขึ้นตามไปด้วย

1.2 การยอมรับจากสังคม จะกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวัง

1.3 ความเป็นเพื่อน เด็กจะแสดงออกในความเป็นเพื่อน ด้วยการเล่นด้วย คุยด้วย และการแสดงความรักใคร่ต่อผู้อื่น

1.4 การเป็นผู้นำ เด็กที่จะมีลักษณะเป็นผู้นำ ในวัยนี้ มักเป็นผู้ที่มีรูปร่างสูงใหญ่ มีสติปัญญาสูงกว่า และอายุมากกว่าคนอื่น ๆ ทำให้เขาสามารถออกความคิดเห็น และแนะนำการเล่นแก่เด็กอื่น ๆ ซึ่งยินดีที่จะทำตาม เพราะติดนิสัยไว้วางใจในคำแนะนำของผู้ใหญ่

1.5 ความไม่เห็นแก่ตัว ได้แก่ การที่เด็กแสดงความเชื่อเพื่อเชื่อแก่เพื่อน และให้ความช่วยเหลือเพื่อน เด็กที่เคยฝึกให้แบ่งปันสิ่งของที่ตนมีให้ผู้อื่น จะเข้าใจคนอื่นไม่หวงของ และช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าตนเอง

1.6 การเลียนแบบ ได้แก่ การที่เด็ก เลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่เขาเห็นว่า เขาอาจจะเลียนแบบในขณะที่เล่นเป็นกลุ่มได้

1.7 การแข่งขัน อาจเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เด็กเพิ่มความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคม หากเป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะหรือทุกขทัณฑ์กันจะทำให้เด็กลดความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่เมื่อเด็กทำไปแล้วสร้างความเดือดร้อน และความไม่พอใจให้แก่ตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วยรายพฤติกรรมดังนี้

2.1 ความก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมตอบสนองต่อความไม่สมหวัง เด็กจะแสดงความก้าวร้าวทุกรานออกมาเป็นคำพูดมากกว่าการใช้กำลังต่อสู้กัน เด็กที่ไม่มีใครชอบจะเรียกร้องความเอาใจใส่จากคนอื่นด้วยการหาเรื่องรังแกเพื่อน ๆ ไม่ว่าจะด้วยกำลังหรือคำพูด

2.2 การทะเลาะวิวาท เกิดขึ้นเพราะเด็กยังขาดประสบการณ์ในการเล่นกับเพื่อน เมื่อชักใจกันเรื่องของการจะแย่งของกัน และจะร้องไห้ ทูมตี เมื่อเด็กโตขึ้นจะรู้จักปรับตัวในสังคมที่ขึ้นทำให้ทะเลาะน้อยและรุนแรง

2.3 การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กมีแนวโน้มที่จะคิดและพูดเกี่ยวกับเรื่องของตัวเอง

2.4 การใช้อำนาจเหนือคนอื่น โดยชอบทำตัวเป็นนาย พูดชมผู้อื่น

2.5 การยั่วเย้า และรังแกหรือล้อเลียนให้ผู้อื่นโมโหหรืออับอาย

2.6 พฤติกรรมปฏิเสธ โดยเด็กจะแสดงคำพูด อารมณ์ และท่าทางวาจาในการปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือหรือยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ความเข้าใจตามขั้นพัฒนาการของเด็ก ความใกล้ชิดและการเปิดโอกาสให้เด็กมีทักษะหรือลักษณะนิสัยที่ดี ตลอดจนการได้เห็นแบบอย่างที่ดี (นวลรัตน์ วัฒนชนนท์. 2527 : 32) หากที่บ้านมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตัวเด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและบุคคลอื่นได้ ดังนั้นจึงควรช่วยส่งเสริมพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมในเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวในสังคมอย่างมีความสุข

3. พฤติกรรมกรช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายและความสำคัญ

บี (Bee. 1985 : 396 - 501) กล่าวว่า พฤติกรรมกรช่วยเหลือเพื่อนของ เด็กปฐมวัย เป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก ซึ่งเด็กอายุ 2 - 3 ปี จะมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกด้วยการให้ เช่น เด็กจะเสนอให้ความช่วยเหลือหรือให้ของเล่น หรือพยายามปลอบใจเด็กคนที่ได้รับบาดเจ็บ เด็กจะทำตามคำขอร้องหรือคำแนะนำของเพื่อน มากกว่าคนที่ไม่ใช่เพื่อน เด็กบางคนจะแสดงพฤติกรรมกรช่วยเหลือมากกว่าเด็กคนอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งในครอบครัวและบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อน

สตีเวน (Steven. 1987 : 200 - 202) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย ว่าเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่จะช่วยให้บุคคลสามารถสร้างความผูกพันทางสังคม ความช่วยเหลือเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม พฤติกรรมกรช่วยเหลือของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และยังเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลทางจริยธรรม การช่วยเหลืออาจพิจารณาจากคุณลักษณะของความเป็นญาติกัน มิตรภาพ และความชอบ เด็กมักจะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่น่ารัก วัยเดียวกันเด็กบางคน จะช่วยเหลือเพราะเกรงว่าจะขาดความสัมพันธ์กับเพื่อน การช่วยเหลือจึงเป็นทางของการรักษามิตรภาพ

แนนซี และไมเคิล (Nancy and Michael. 1979 : 356 - 363) ได้กล่าวว่า การช่วยเหลือเป็นการพยายามที่จะช่วยบรรเทาความต้องการที่ไม่ใช่ทางอารมณ์แก่ผู้อื่น เช่น ช่วยผู้อื่นโดยการให้ข้อมูล ช่วยผู้อื่นทำงาน หรือเสนอให้สิ่งของที่ไม่เคยเป็นเจ้าของมาก่อน

สุภกุล เกียรติสุนทร (2532 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรช่วยเหลือเพื่อนของ เด็กปฐมวัย ว่า หมายถึง การที่เด็กให้ความช่วยเหลือเพื่อนด้วยวิธีการแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ให้สิ่งของแก่เพื่อน ช่วยเพื่อน และปลอบใจเพื่อน

การช่วยเหลือเป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมทางสังคมซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการช่วยสนองความต้องการและบรรเทาความทุกข์ของผู้อื่น ซึ่งจะแสดงออกมาด้วยการใช้คำพูด และ/หรือแสดงท่าทาง เช่น ปลอบใจ เมื่อเพื่อนไ้รับบาดเจ็บ ให้สิ่งของที่ตนไม่เคยเป็นเจ้าของมาก่อน หรือช่วยเพื่อนทำงาน เป็นต้น พฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในครอบครัว และบุคคลภายนอก

3.2 แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือ

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอันดับแรกที่จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก การช่วยเหลือนับว่าเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ ทั้งนี้ความารถหรืออุปการะเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กซึ่งมีแนวโน้มในการส่งเสริม ดังนี้

1. การให้ความรักความอบอุ่น ผู้ปกครองซึ่งปฏิบัติต่อลูกด้วยความรักทะนุถนอม และส่งเสริมความก้าวหน้าของลูก ลูกก็จะเป็นคนที่รู้จักช่วยเหลือและรู้จักกับผู้อื่น (Bee, 1985 : 401 ; citing Zohn - Waxler, Radke-Yarrow and King, 1979) ซึ่งอาจสะท้อนถึงความผูกพันที่มั่นคงระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง หรือการมีอารมณ์อันมั่นคง จากการวิจัยพบว่า ผู้ใหญ่มักจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์เมื่ออยู่ในอารมณ์ เด็กปฐมวัยก็คงเช่นเดียวกัน นอกจากผู้ปกครองแล้ว ครูสามารถจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการช่วยเหลือโดยการให้ความสนใจเด็ก คอยส่งเสริมให้กำลังใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือ (Bee, 1985 : 401 ; citing Staub, 1971)

2. การอธิบายหรือให้กฎเกณฑ์ การอธิบายให้เด็กรู้ว่า กฎเกณฑ์และมาตรฐานของสังคมที่พ่อแม่กำหนดไว้เพื่อให้เด็กปฏิบัติตามเป็นอย่างไร เช่น เด็กอายุสองขวบ คนหนึ่งต้องการจะเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันที่อารมณ์ไม่ดี แม่ของเด็กจึงอธิบายว่า วันนี้เพื่อนมีความทุกข์ และไม่สบาย เด็กมองไปที่เพื่อนอย่างเข้าใจ และเดินเข้าไปหา แล้วอุ้มแขน พร้อมทั้งส่งของเล่นของเขาให้เพื่อน (Bee, 1985 : 401 ; citing Zahn-Waxler, Radke-Yarrow and King, 1979 : 321 - 322) นอกจากนั้นยังพบว่า แม่ที่อธิบายถึงสาเหตุอันจะเกิดขึ้นจากการกระทำของลูก และตั้งกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน เด็กเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดีขึ้น ด้วยการให้ความช่วยเหลือหรือเห็นอกเห็นใจ เช่น แม่บอกกับลูกว่าถ้าลูกตีเพื่อน เพื่อนจะถูก ลูกคงไม่ตีเพื่อนหรือคนอื่น การให้

เหตุผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวอย่างเมตตากรุณา จะทำให้เด็กมีกิริยาที่เต็มไปด้วยความกรุณาและ
ช่วยเหลือผู้อื่น (Bee. 1985 : 401 ; citing Grusec and Armason. 1982)

ในกรณีที่ห้ามเด็กไม่ให้ทำ ผู้ใหญ่ต้องบอกแก่เด็กว่าทำไมจึงห้ามทำ โดยอธิบายถึงสิ่งที่ทำจะกระทบ
กระเทือนผู้อื่นอย่างไร ซึ่งสำคัญเท่า ๆ กับการกำหนดเอากฎเกณฑ์หรือแนวทางที่ควรปฏิบัติ เช่น
ควรแบ่งปันสิ่งของของตนแก่คนอื่นหมั่นอยากรว

3. การให้เด็กรู้จักช่วยเหลือทำสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ การอบรมให้เด็กรู้จักช่วยเหลือ
คนอื่นทั้งในบ้าน และในโรงเรียนตั้งแต่เล็ก เช่น ช่วยทำกับข้าว คุกกี้ผลไม้ บริจาคของเล่น
แก่โรงพยาบาลและคนจน ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน สอนให้เด็กเล่นเกม ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กรู้จัก
ช่วยเหลือและแบ่งปันเพื่อน (Bee. 1985 : 401 ; citing Staub. 1979)

4. การเป็นแบบอย่างทางความคิด และพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความ
มีน้ำใจ การแสดงด้วยการกระทำให้เด็กเห็นถึงความคิด ความกรุณา ความช่วยเหลือเป็นสิ่งสำคัญ
ถ้ามีความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่ยิ่งใหญ่ และสิ่งที่ยิ่งใหญ่ทำ เด็กจะเลียนแบบการกระทำของ
ผู้ใหญ่ (Bee. 1985 : 401 ; citing Grusec and Armason. 1982) ดังนั้นการกำหนด
กฎเกณฑ์หรือแนวทางอย่างชัดเจนจะช่วยเด็กให้ดีขึ้น ถ้าพฤติกรรมของผู้ใหญ่ไม่ได้เป็นอย่างที่ได้
สอนเด็กไว้

ในการส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือให้กับเด็กปฐมวัยนั้น บิดามารดาหรือ
ผู้ปกครองควรให้ความรัก ความอบอุ่น ให้อุปการะทางสังคมแก่เด็ก และให้เด็กรู้จักช่วยเหลือ
สิ่งต่าง ๆ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบโซอันนา
กึ่งตามใจ ตามแนวของ โคลมา (Walsh. 1980 : 14 - 16 ; citing Dima. 1971)

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

สตาป (Staub. 1971 : 805 - 816) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กใน
ระดับอนุบาล เกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติและการอุปมาที่มุ่งต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม
การช่วยเหลือและพฤติกรรมแบ่งปันของเด็ก โดยให้เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 คน
ได้อยู่ในสถานการณ์การทดลองที่เด็กคนหนึ่งต้องการความช่วยเหลือและเด็กอีกคนหนึ่งให้ความช่วยเหลือ
(การเล่นบทบาทสมมุติ) และ/หรือสิ่งที่ได้รับทางบวก จากการช่วยเหลือเพื่อนซึ่งได้รับการชื่นชม

(การอุปมา) จากผลการทดลองพบว่า (1) ในการ เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นเพศเดียวกัน ในกลุ่มที่เล่นบทบาทสมมุติ พบว่า เด็กหญิงพยายามที่จะช่วยเหลือโดยตอบสนองอย่าง ต่อเนื่องต่อการขอความช่วยเหลือมากกว่าเด็กชาย แต่เด็กชายจะแสดงพฤติกรรมการแบ่งปัน สูงกว่าเด็กหญิง ผลที่เกิดขึ้นนี้คงอยู่นานกว่าหนึ่งสัปดาห์ (2) การอุปมาเมื่อทดลอง พฤติกรรมการช่วยเหลือและพฤติกรรมการแบ่งปันเพียงเล็กน้อย และ (3) พฤติกรรมการช่วยเหลือ มีความสัมพันธ์กับการ เรียนรู้ในระหว่างการ เล่นบทบาทสมมุติ

เรนโกลด์ เฮย์ และเวสต์ (Rheingold, Hay and West. 1976 : 1148 - 1158) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันของเด็ก ในช่วงสองขวบแรกของชีวิต กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กทารกที่ได้รับการเลี้ยงดูตามปกติทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยได้ทดลองกับเด็กหลายครั้ง ผลการทดลอง พบว่า ในสถานการณ์ที่เป็นการเล่นภายในห้องทดลอง เด็กทารกจำนวน 111 คน ได้แบ่งปันสิ่งที่ มองและสิ่งที่สนใจร่วมกับบุคคลอื่น โดยแสดงพฤติกรรมการให้และการรวมเล่น การ เปลี่ยนแปลง ในพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการแบ่งปันจากเด็ก ตลอดจนความคุ้นเคยกับของที่เล่น ไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อพฤติกรรมการแบ่งปันของเด็กทั้งสิ้น ซึ่งคณะผู้วิจัยได้เสนอเป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีโดยอาศัยผล การวิจัยเป็นพื้นฐานว่า การที่เด็กแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันออกมาให้เห็นนั้นเป็นการพัฒนา พฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญยิ่ง

บัคเลย์ ซีเกล และเนส (Buckley, Siegel and Ness. 1977 : 329 - 330) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยึดตนเป็นศูนย์กลาง ความเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรม การช่วยเหลือของเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 8 ปี 11 เดือน จำนวน 41 คน ผู้วิจัยได้พัฒนา แบบวัดการยึดตนเป็นศูนย์กลางของ เพียเจต์ โดยให้เด็กหมุนหุ่นพลาสติกให้ผู้อื่นเห็นเหมือนกับ ที่เขาเห็นในแบบ และพัฒนาเครื่องมือของ บอร์ค (Borke) แล้วทำการทดสอบเพื่อวัดความ เห็นอกเห็นใจในปี 1975 หลังจากนั้นได้สร้างสถานการณ์ในการวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือ การแบ่งปัน ผลการศึกษาพบว่า การยึดตนเป็นศูนย์กลางและพฤติกรรมการช่วยเหลือ มีความ สัมพันธ์กัน โดยที่เด็กที่มีความเห็นอกเห็นใจน้อยจะมีการยึดตนเป็นศูนย์กลางน้อย และมีพฤติกรรม ช่วยเหลือมาก

มารี (Mary. 1981 : 4603-A) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนในแง่ของความถี่ของพฤติกรรมและระยะเวลาและวิธีการเข้ากลุ่มเพื่อน รวมทั้งความรู้สึกและการเข้ากลุ่มเพื่อนไม่ได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 4 ปี จำนวน 40 คน เป็นชาย 20 คน เป็นหญิง 20 คน วิธีการศึกษาใช้เทคนิคสังเกตการณ์และบันทึกพฤติกรรมขณะเด็กเล่นด้วยวิธีโอเพนเอนด์ 10 นาที แล้วนำมาตีความจากนั้นนำมาจัดเป็นประเภทพฤติกรรม ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) เด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนมาก มีปฏิสัมพันธ์และใช้เวลาในการปฏิสัมพันธ์ยาวนานกว่าเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนน้อย 2) เด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนมากจะใช้พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์หลายวิธีกว่าเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนน้อย 3) มีความแตกต่างในพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนมากและน้อย คือเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนมากจะใช้พฤติกรรมทางบวกในการเข้ากลุ่มเพื่อน ส่วนเด็กที่มีความสามารถในการเข้ากลุ่มเพื่อนน้อยจะใช้พฤติกรรมทางลบในการเข้ากลุ่มเพื่อน

สมิท (Smith. 1977 : 87 - 88) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมกับการยึดตนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 - 7 ปี จำนวน 107 คน ใช้แบบทดสอบซึ่งปรับปรุงมาจากของ ฟลาวเวล และคนอื่น ๆ (Flavell and others) ในปี 1968 จำนวน 10 ฉบับ และเครื่องมือวัดการเข้าสังคมโดยพัฒนาจากแบบวัดของ ยาร์ และแว็กซ์เลอร์ (Yarrow and Waxler) ปี 1976 ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมมีความสัมพันธ์กับการยึดตนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งบุคคลที่จะเข้าสังคมได้ก็นั้น จะต้องมีความอดทนเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ และการช่วยเหลือ

บาร์-ทาล และคนอื่น ๆ (Bar-Tal and others. 1982 : 396 - 402) ได้ทำการศึกษาเชิงสังเกตกับพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย จำนวน 156 คน ที่มีอายุระหว่าง $1\frac{1}{2}$ - 3 ปี เด็กแต่ละคนได้รับการสังเกต 3 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที ในระหว่างชั่วโมงกิจกรรมการเล่นอิสระ ในการสังเกตผู้สังเกตได้ลงรหัสพฤติกรรมการช่วยเหลือที่เด็กได้แสดงออกแต่ละอย่างไม่ว่าพฤติกรรมการช่วยเหลือนั้นจะเป็นพฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกมาจริง ๆ หรือแสดงออกมาในการเล่นแบบสร้างจินตนาการ ผลปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรม

การช่วยเหลือของ เด็กไม่ได้เพิ่มขึ้นตามอายุ แต่เด็กจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือในสถานการณ์ ที่เป็นการเล่นโดยใช้จินตนาการน้อยลงและแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือจริง ๆ มากขึ้น เมื่อ เด็กมีอายุเพิ่มขึ้นและเด็กช่วยเหลือเพื่อนด้วยการปลอมใจในสถานการณ์จริงมากขึ้น แต่ ช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของแก่เพื่อนในสถานการณ์จริงน้อยลง

คิง และคนอื่น ๆ (King and others. 1982 : 143 - 149)

ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยจำนวน 46 คน ทั้งเพศชายและเพศหญิง และถ้าพิจารณาตามอายุแล้วจะแบ่ง เด็กออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 37 - 55 เดือน กับกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 56 - 70 เดือน เด็กในกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต้องการ ความช่วยเหลือเป็นเวลาสองนาที ระหว่างนั้นจะมีการบันทึกเทปโทรทัศน์ไว้เพื่อการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กหญิงที่มีอายุสูงกว่าสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลที่ต้องการ ความช่วยเหลือได้รวดเร็วกว่า โดยการเข้าช่วยแบ่งปัน และให้การช่วยเหลือโดยส่วนรวม ได้มากกว่าเด็กชายหรือเด็กหญิงที่มีอายุน้อยกว่า

มิดลาร์สกี และฮันนา (Midlarsky and Hannah. 1985 :

534 - 541) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและพฤติกรรมการช่วยเหลือ การศึกษา เป็นแบบเชิงทดลอง ซึ่งเด็กจะได้รับการสังเกตโดยตรงถึงความเร่งด่วน และมีโอกาสที่จะดำเนินงาน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้างที่สองขึ้นอีก ซึ่งในครั้งนี้มีการวางขั้นตอนของความเร่งด่วน เอาไว้อย่างแน่นอนชัดเจน เพื่อที่จะเอาคำอธิบายหรือข้อชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่ง เป็นตัวผลักดันไม่ให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือ ผลจากการศึกษาค้างแรก พบว่า อายุและ พฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กและของเด็กร่วมเล่นตอนต้นมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้ง โดยที่เด็ก เกรตลีและเกรตลีบจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือมากกว่าเด็กเกรตหนึ่งและเกรตเจ็ค เด็ก จะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กทารกที่เพิ่งหัดเดินมากกว่าที่จะช่วยเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับตนเอง ผลการศึกษาค้างที่สองพบว่าสิ่งผลักดันพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กเล็ก ๆ คือ ความกลัวว่า ไม่สามารถจะช่วยเหลือ ส่วนสำหรับเด็กร่วมเล่นนั้นพฤติกรรมการช่วยเหลือถูกผลักดันด้วยความกลัวว่า การช่วยเหลือของตนเองจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและมีความรู้สึกกระดากใจ

แช็ปแมน และคนอื่น ๆ (Chapman and others. 1987 :

140 - 145) ได้ทำการศึกษากลุ่มประกอบทางจิตใจและทางคุณลักษณะในแรงจูงใจให้มีการช่วยเหลือของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็ก จำนวน 60 คน มีทั้งแต่ปฐมวัยขึ้นไปจนถึงเด็กเกรดหก คณะผู้วิจัยได้ทำการสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นการเคื้อกร่อนภายในห้องทดลอง ซึ่งประกอบด้วยผู้ขอความช่วยเหลือ ลูกแมวหนึ่งตัว ผู้ปกครองที่เป็นผู้ใหญ่ มารดาพร้อมกับลูกอีกหนึ่งคน มีการสังเกตการแสดงออกทางจิตใจที่เป็นไปในทางบวก ทางลบ และเป็นกลางที่มีต่อเหตุการณ์ที่เป็นความเคื้อกร่อนสองในสามเหตุการณ์ มีการสอวักพฤติกรรมที่สนับสนุนสังคม โดยวัดจากลักษณะของ เด็กที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและความรู้สึกของตัวละครในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมแปดเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือมีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลทางจิตใจที่เป็นไปในทางบวก และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลทางจิตใจที่เป็นไปในทางลบ และที่เป็นกลาง ในลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยนั้น ลักษณะที่เป็นความผิดมีความสัมพันธ์กับการช่วยเหลือ และการแสดงออกทางจิตใจของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างมั่นคงและแข็งแรงมากที่สุด ไม่ว่าจะพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมเป็นกลุ่มเดียวหรือพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มตามระดับเกรดก็ตาม นอกจากนั้นการวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขนั้น ยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการช่วยเหลืออีกด้วย แต่นั่นจะต้องพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมเป็นกลุ่มเดียว แต่ถาพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มตามระดับ เกรดแล้ว ไม่พบว่าตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวมีความสัมพันธ์แต่อย่างใด

จิง และคนอื่น ๆ (Juhnke and others. 1987 : 317 - 322)

ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของคุณลักษณะที่ดึงดูดใจ และลักษณะของการขอร้องที่มีต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษา เชื้อสายคอเคเซียน จำนวน 240 คน ที่คัดเลือกมาด้วยวิธีสุ่ม คณะผู้วิจัยใช้วิธีการทดลองในสถานการณ์จริงโดยให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่งกายที่เป็นระเบียบเรียบร้อย อีกกลุ่มหนึ่งแต่งกายมอซอ นักศึกษาเหล่านี้จะถามคนที่เดินผ่านไปผ่านมาซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้ามาด้วยวิธีสุ่ม ถึงทางที่จะไปยังแหล่งที่ต้องการ

สองประเภท ประเภทแรกเป็นสถานการณ์ที่สำหรับคนในสังคมชั้นสูง เช่น สนามเทนนิส อีกประเภทหนึ่งเป็นสถานการณ์ที่สำหรับคนในสังคมชั้นต่ำ เช่น ร้านขายของราคาถูก ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่แค่งกายมอซอ ซึ่งเดินทางไปยังสถานการณ์ที่สำหรับคนในสังคมชั้นต่ำได้รับการช่วยเหลือมากที่สุด ซึ่งปริมาณการช่วยเหลือนั้นคณะผู้วิจัยได้สอบวัดจากระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างได้ใช้การวิ่งแรงหรือให้คำแนะนำ ในการไปยังสถานที่ที่นักศึกษาต้องการ

สแตนโฮป เมลล์ และพาร์เคอร์-โคเฮน (Stanhope, Ball and Parker-Cohen. 1987 : 347 - 353) ได้ทำการศึกษาว่า อารมณ์ของเด็กปฐมวัยในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์แบบต่าง ๆ นั้นว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการช่วยเหลือหรือไม่ ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยให้เด็กแต่ละคนใน 24 คน ช่วยเหลือผู้ใหญ่เพศหญิงในระหว่างช่วงของการเล่นภายในห้องทดลอง ในขณะเดียวกัน ให้มารดาของเด็กได้ประมาณค่าพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กที่บ้านว่ามีมากน้อยเพียงใด เป็นเวลาหลายเดือนก่อนที่จะทำการศึกษาในห้องทดลองนั้นคณะผู้วิจัยได้ทำการสอยวัดความสามารถทางสังคมและอารมณ์อย่างกว้าง ๆ ที่เรียกว่า ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของเด็ก ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เป็นมารดาและครูที่เลี้ยงของเด็ก ผลของการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความสามารถทางสังคมสูง มีแนวโน้มว่าจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือมากกว่าเด็กที่มีความสามารถทางสังคมต่ำเมื่ออยู่ในห้องทดลอง แต่ถ้าอยู่ที่บ้านแล้วความสามารถทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กแต่อย่างใด

ศุภกุล เกียรติสุนทร (2532 : 58 - 66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนกับพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 34 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลแยกเป็น 2 ส่วนคือ การเป็นที่ยอมรับของเพื่อน วัดโดยใช้เทคนิคทางสังคมมิติ (Sociometric Techniques) ส่วนพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยวัดจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กครั้งละ 10 นาที 5 ครั้งรวม 50 นาที ในการสังเกตจะใช้เวลาในช่วงกิจกรรมการเล่นอย่างอิสระ ในเวลาเช้าและบ่าย รวมทั้งเวลาที่ช่วงเข้าก่อนเข้าห้องเรียน หักกลางวัน และบ่ายก่อนกลับบ้าน ผลการศึกษาพบว่า การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการช่วยเหลือที่เกิดจากเด็กเป็นผู้ริเริ่มเอง และจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า เด็กจะเกิดพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือเมื่อมีการส่งเสริมโดยการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นบทบาทสมมุติ การฟังนิทานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และการจัดกิจกรรมการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เช่น การเล่นเกม การเล่นตามมุมเล่นต่าง ๆ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางสังคมในช่วงวัยต้นของเด็กมีความสำคัญมาก การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม และมีตัวแบบที่ดีสำหรับเด็กทำให้เด็กมีโอกาสนในการเลียนแบบและพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม นอกจากนี้ จะพบว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสนับสนุนสังคมของเด็ก และการเป็นที่ยอมรับในสังคม เด็กที่แสดงพฤติกรรมทางบวก เช่น พฤติกรรมการช่วยเหลือ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ตลอดจนได้รับการยอมรับจากเพื่อนเป็นอย่างดี พฤติกรรมการช่วยเหลือนับว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กจึงน่าจะมีการศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือของเด็ก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เป็นอนาคตของครอบครัว และชุมชน การเป็นประชากรที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับการศึกษาที่เด็กได้รับการปลูกฝัง วางรากฐาน และการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจากครอบครัว สาย ชินบุตร (2519 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัว มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมเป็นชุมชนมอบหมายให้ครอบครัวเป็นผู้ดูแลเด็กเพื่อให้เด็กมีร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพจิตสมบูรณ์ ทั้งอบรมให้รู้และปฏิบัติตามระเบียบประเพณีต่าง ๆ ของสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข การอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงมีความสำคัญมากสำหรับประโยชน์ของสังคม

นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาทางสังคมเห็นพ้องกันว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก เป็นสถาบันแรกที่ตั้งรากฐานนิสัยหรือบุคลิกภาพ ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ และเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลครอบคลุมชีวิตยิ่งกว่าอิทธิพลอื่นใด ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในครอบครัวต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั่นก็คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง นั่นเอง

1. ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

มีผู้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้

เพ็ญศรี พิษยธนิช (2522 : 37 - 38) ได้อธิบายโดยแบ่งความหมายของการอบรมและเลี้ยงดูไว้ดังนี้

การอบรม (Discipline) หมายถึง การแนะนำสั่งสอนและอบรมฝึกฝนที่มุ่งให้เกิดประพฤติกิริยาระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ ฯลฯ เป็นต้น

การเลี้ยงดู (Care) หมายถึง การดูแลเพื่อสนองความต้องการของเด็กทั้งทางกายและทางใจ โดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพที่ ร่างกายแข็งแรงทุกระบบ ไม่มีโรค ไม่มี ความพิการ อารมณ์แจ่มใส อุปนิสัยดี ใจคอหนักแน่น สติปัญญา เฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ฯลฯ เป็นต้น

ยาใจ จุลพงษ์ (2524 : 20) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การบ่มารุ่รักษาคัดเกาให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย อันหมายถึงความต้องการทางกาย เช่น การให้อาหาร นอกจากนั้นยังหมายถึงการฝึกหัดเด็กในสิ่งทีเกี่ยวกับความรู้สึกรักใคร่ ความประพฤติ และมารยาททางสังคม เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบหรือการที่พ่อแม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก คอยให้การดูแลรักษาคุ้มครอง ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้คำแนะนำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตขึ้นเป็นสมาชิกของสังคมตามลักษณะที่ผู้อบรมเลี้ยงดูให้ความมุ่งหวัง

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 12 - 13) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า

การอบรม หมายถึง การปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยทั้งตนเองได้ เป็นต้น

การเลี้ยงดู หมายถึง การให้ความเอาใจใส่ดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. การฝึกให้เด็กรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ เช่น รู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย รับประทานอาหารเป็นเวลา

2. การฝึกให้เด็กมีนิสัย เป็นผู้มีอนามัยดี เช่น รู้จักรักษาความสะอาดของตนเอง รู้จักป้องกันโรค รู้จักเวลาในการรับประทานอาหาร และรวมถึงการฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีด้วย เช่น เป็นคนร่าเริงแจ่มใส รักษาความสะอาดเรียบร้อยสวยงาม ชยัน ว่องไว ขาดสังเกต เป็นต้น

3. การฝึกให้เด็กมีนิสัยที่ดีในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น เช่น มีความเมตตา กรุณา รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ มีมารยาทดี เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ศึกษาศาสตร์ ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การขาดความเอาใจใส่ดูแลเด็กหรือขาดการอบรมเด็กก็อาจจะเกิดโทษขึ้นมาอย่างไม่สมควรได้ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูน่าจะหมายถึง การที่ศึกษาศาสตร์หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรัก ความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการทางกาย และใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง

2. ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

นักจิตวิทยาหลายท่านได้เน้นถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ว่ามีผลต่อบุคลิกลักษณะ และพัฒนาการด้านสังคมของเด็กดังนี้คือ

ฟรอยด์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522 : 1 - 4 ; อ้างอิงมาจาก Freud. n.d.) เชื่อว่าประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในวัยเด็กจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเฉพาะในช่วงอายุวัยก่อนเข้าเรียน ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ในขั้นพัฒนาการสามขั้นแรก ที่ฟรอยด์แบ่งไว้ได้แก่

ขั้นของความพอใจที่อวัยวะบริเวณปาก (Oral Stage) ในระยะ 0 - 1 ปี เป็นระยะที่ทารกหุ้ความสนใจไปที่ปาก การดูด การกัด หรือการที่ได้สัมผัสบริเวณปาก จะนำความสุขมาให้ทารก พ่อแม่จึงควรสนองตอบความต้องการในขั้นนี้โดยการให้อาหาร

เมื่อได้เวลาที่ทารกต้องการ การดูดอาหารของทารกนอกจากจะสนองความต้องการในด้านความหิวแล้ว ยังทำให้ทารกได้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางร่างกายด้วย

ขั้นความพอใจอยู่ในบริเวณทวารหนัก (Anal Stage) ในช่วง อายุ 1 - 2 ปี
ระยะนี้เกิดเมื่อเด็กเรียนรู้เรื่องการขับถ่าย การขับถ่ายของเด็กควรเป็นไปโดยเด็กพอใจ
ไม่มีความรู้สึกขัดแย้ง และเมื่อเด็กได้เรียนรู้ที่จะขับถ่ายได้ด้วยตนเองแล้ว พ่อแม่ก็สามารถ
ที่จะอบรมลูกเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมของครอบครัวได้

ขั้นความพอใจอยู่ในบริเวณอวัยวะเพศ (Phallic Stage) ในช่วงอายุ 3 - 5 ปี
เด็กมีความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสภาพร่างกาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามเพศ
ช่วงนี้เป็นช่วงที่มีความสำคัญที่จะให้เรียนรู้ถึงบทบาททางเพศของตน ความรักและความอบอุ่น
ที่เด็กได้รับจากพ่อแม่ในช่วงนี้ จะทำให้เด็กผ่านขั้นนี้ไปได้อย่างไม่หยุดชะงัก และในช่วง
นี้เองที่พ่อแม่จะต้องมีพฤติกรรมที่ดีเพียงพอที่จะเป็นแบบอย่างให้แก่อลูกเพราะเด็กวัยนี้จะ
เลียนแบบบาทและพฤติกรรมของพ่อแม่

เชียร์ (นิภา ทองไทย. 2525 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Sears. 1967) กล่าว
เกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ เด็กว่า พัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพของเด็กสามารถแบ่งออก
ถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งความแตกต่างของบุคลิกภาพของบุคคลมีความสัมพันธ์กับ
ความแตกต่างทางบุคลิกภาพของพ่อแม่ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมามากเป็นผลจากการอบรม
เลี้ยงดู นอกจากนี้เด็กโดยเฉพะอย่างยิ่งเด็กในวัยก่อนเรียน จะเรียนรู้ด้านสังคมจากการ
เลียนแบบพ่อแม่ อันมีผลทำให้บทบาททางเพศของเด็กชาย และเด็กหญิงได้พัฒนาขึ้น ก่อให้เกิด
การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง และต่อสังคม

แอดเลอร์ (ปราณีต สุขอุดม. 2514 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Adler. n.d.)
ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาสังคม ได้เน้นถึงความสำคัญของความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ว่าเป็นความ
ต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อทารกเกิดมาได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่ยูบรอบตัว และเริ่มกระบวนการ
เรียนรู้ อยู่ในขอบเขตและกฎเกณฑ์ของสังคม ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้สังเกตและรับไว้จาก
ครอบครัว และจะพัฒนาทุก ๆ ด้านรวมทั้ง ทัศนคติ ความเชื่อ และบุคลิกภาพของเด็ก องค์ประกอบ
ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาของ เด็กคือครอบครัว เด็กไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด วัฒนธรรมใด

หรือศาสนาใดก็ตาม จะพัฒนาทั้งกายและใจ โดยมีรากฐานจากประสบการณ์ภายใน
 ครอบครัวยุคใหม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไร ย่อมจะถ่ายทอดความคิด
 และแนวปฏิบัติให้แก่เด็กในตนเองเกี่ยวกับ

มูสเซน (Mussen) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรมีพื้นฐาน
 ของความรักและความอบอุ่นเป็นสำคัญ และเมื่อเด็กโตขึ้นเขาจำเป็นต้องได้รับสิ่งแวดล้อม
 ที่จะสร้างเสริมพัฒนาการของเขาให้กว้างออกไป สภาพแวดล้อมเด็กและทัศนคติของพ่อแม่ มี
 อิทธิพลต่อเด็กมาก โดยเฉพาะแบบแผนของครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งพฤติกรรม
 ที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของเด็กโดยตรงทั้งสิ้น การเรียนรู้
 ทางสังคมครั้งแรกของเด็กเกิดขึ้นที่บ้าน จากการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในครอบครัว
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ที่เป็แม่ ดังนั้นวิธีการอบรมเลี้ยงดูทารกของแม่จึงมีผลต่อพฤติกรรม
 และความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจของทารกทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต (Mussen. 1956 : 193)

โบวเลย์ (โบวเลย์ ทองไทย. 2525 : 15 , อ้างอิงมาจาก Bowley. 1975 : 55)
 กล่าวถึง การเลือกแบบพฤติกรรมของเด็กวัยก่อนเรียนว่ามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ
 พ่อแม่ รวมทั้งมาตรฐานและค่านิยมจะกลายเป็นแบบแผนของเด็กเพราะเด็กทำตัวเลียนแบบ

เฮิร์ลล็อก (Hurlock. 1956 : 434) กล่าวถึงความสำคัญของการอบรม
 เลี้ยงดูที่พ่อแม่มีต่อเด็กไว้ว่า เด็กเล็กจะเลียนแบบอย่างของพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ใน
 ครอบครัวซึ่งพ่อแม่จะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

การอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านนับว่ามีบทบาทสำคัญที่สุดต่อพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็ก
 เป็นทั้งแหล่งปลูกฝังลักษณะนิสัย ก่อพื้นฐานบุคลิกภาพให้กับเด็ก ถ่ายทอดแรงจูงใจ คุณธรรม
 และค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมแก่เด็ก โดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุด ที่จะ
 ช่วยให้เด็กได้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ฉะนั้นการเรียนรู้และประสบการณ์การที่เด็กได้รับ
 จากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตลอดวัยต้นของชีวิต จึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรม
 ของเด็กตราบนานถึงวัยผู้ใหญ่

3. ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติ ความเชื่อ และค่านิยมของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กซึ่งนักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้พยายามจำแนกลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันออกไป เช่น

เซฟเฟอร์ (Watson. 1973 : 304 ; citing Schaefer. 1959)

แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 2 มิติ มิติหนึ่งได้แก่ รัก (Love) เป็นการให้ความรัก การยอมรับ และการให้รางวัล ไม่เป็นมิตร (Hostility) เป็นลักษณะการปฏิเสธ-ไม่เป็นมิตร และลงโทษ อีกมิติหนึ่งได้แก่ ความคุมแน่น (Autonomy) เป็นการให้อิสระแก่เด็กบ้าง ความคุมมาก (Control) เป็นการจำกัดขอบเขต ปกป้องคุ้มครองมาก

ทั้ง 2 มิติสามารถผสมผสานเป็นแนวปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

1. แบบรัก-ความคุมแน่น (Love-Autonomy) บิดามารดามีความเป็นกันเอง อบอุ่นให้การยอมรับ รับฟังความคิดเห็น มีบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กได้รับคุณค่าความเป็นบุคคลเสมอทุกคนในครอบครัว

2. แบบรัก-ความคุมมาก (Love-Control) บิดามารดาให้ความรักและความอบอุ่นแต่ขณะเดียวกันก็ให้การปกป้องคุ้มครองมาก จัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ เด็กไม่มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. แบบไม่เป็นมิตร-ความคุมแน่น (Hostility-Autonomy) บิดามารดาไม่รักและเอาใจใส่ไม่ให้ความสนใจ ปฏิเสธทุกสิ่งที่ไม่เป็นมิตร และบางครั้งก้าวร้าวใส่บุตร

4. แบบไม่เป็นมิตร-ความคุมมาก (Hostility-Control) บิดามารดาไม่เป็นมิตรกับบุตร แต่ขยจจัดการก้าวร้าว ความคุมบุตรไว้ในโอวาท

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1956 : 504 - 512) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของ บิดามารดา ผู้ปกครอง พบว่า มี 6 ประเภท คือ

1. ประเภทประคบประหงมลูกเกินไป (Over-Protectiveness) หมายถึง พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ให้ความรักความเอาใจใส่ต่อเด็กมากเป็นพิเศษ และแสดงออกอย่างเปิดเผยถึงการยอมตามใจ ให้สิทธิพิเศษแก่เด็ก จะคอยปกป้องภัยอันตราย และจะคอยทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ ถึงแม้ว่าเด็กโตพอจะทำสิ่งนั้น ๆ ได้เองแล้ว

2. ประเภทตามใจ (Permissiveness) หมายถึง พ่อแม่ที่เลี้ยงดูเด็กทรงกันขำกับแบบแรก คือจะปล่อยให้เด็กได้รู้จักคิด รู้จักทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง มุ่งให้เด็กมีความอดทนและมีความพยายาม

3. ประเภทละทิ้งปฏิเสธ (Rejection) หมายถึง พ่อแม่ปล่อยปละละเลยเฉยชา ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ในสวัสดิภาพของเด็ก หรือทำตนเป็นศัตรูกับเด็ก โดยเปิดเผย แสดงความโกรธเกลียดเด็กออกมาในรูปของการบังคับ ควบคุมและลงโทษ ซึ่งขึ้นอยู่กับการรู้สึกทางอารมณ์ของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กมากกว่าการกระทำผิดของเด็กเอง

4. ประเภทที่ยอมรับเด็ก (Acceptance) หมายถึง พ่อแม่แสดงความรักให้ความสนใจ ให้ความอบอุ่นแก่ลูก รวมทั้งยกย่องชมเชยเด็ก

5. ประเภทที่มีอำนาจเหนือลูก (Domination) หมายถึง พ่อแม่มีความต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด โดยมุ่งให้เด็กประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ถ้าเด็กทำผิดกฎเกณฑ์พ่อแม่วางไว้ เด็กจะถูกลงโทษทันที พ่อแม่จะบอกให้เด็กรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตน โดยจะไม่คำนึงถึงความคิดหรือความต้องการของเด็ก

6. ประเภทที่ยอมรับจำนนต่อลูก (Submission to Child) หมายถึง พ่อแม่ที่อยู่ใต้อำนาจของลูก ยอมให้เด็กเป็นศูนย์กลางความสำคัญ เด็กได้รับความรักและการตามใจเกินสมควร

โร และซีเกลแมน (Roe and Siegelman, 1963 : 357) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 6 แบบ ได้แก่ 1) แบบอนุถนอม (Protective) เป็นการเลี้ยง ซึ่งพ่อแม่เอาใจใส่ต่อเด็กเป็นพิเศษ ยอมตามใจให้สิทธิพิเศษ และคอยทำทุก ๆ อย่างให้ 2) แบบเข้มงวดกวดขัน (Demanding) เป็นการอบรมเลี้ยงดูโดยสอดส่องให้เด็กทำตามคำสั่งตนเองอย่างเคร่งครัด ถ้าหากเด็กทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องนอกเหนือจากคำสั่งก็จะลงโทษทันที ไม่เปิดโอกาสให้เด็กคิดด้วยตนเอง 3) แบบปล่อยปละละเลย พ่อแม่เลี้ยงดูแบบนี้จะไม่เอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพของเด็ก ทำตนเป็นศัตรูกับเด็กอย่างเปิดเผย แสดงความโกรธและเกลียดออกมาอย่างชัดแจ้ง 4) แบบเพิกเฉย (Neglecting) เป็นการเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ไม่ยินดียินร้ายต่อพฤติกรรมของเด็ก ไม่ดู ไม่ว่ากล่าว ตักเตือนใด ๆ ทั้งนั้น เมื่อทำผิด หรือไม่แสดง

ความยินดีเมื่อเกิดประหลาดใจ (5) แบบตามสบาย (Casual) เป็นการเลี้ยงดูที่ให้เสรีภาพแก่เด็กในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามสบาย ไม่คอยระแวดระวังให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของตน แต่ถ้าเมื่อใด พบว่าถูกทำไม่ถูกต้องก็ให้คำแนะนำอบรมตักเตือนตามแต่โอกาส แบบให้ความรัก (Love) การเลี้ยงดูแบบนี้พ่อแม่ให้การยอมรับตักเตือนสั่งสอนบนพื้นฐานของความรัก การเลี้ยงดูจึงมีลักษณะที่แจ่มชัดและอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลของการทำโทษหรือยกย่องชมเชย

ทัมรอย (ทวงเคียน พันธุนาวิน. 2520 : 25 ; อ้างอิงมาจาก

Pumroy. 1966) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภทรักจนเหลือ เด็กได้รับความรักและการตามใจตามใจจนเกินควร บิดามารดาทำให้เด็กเป็นศูนย์กลางสำคัญ ไม่เคยบังคับ ไม่เคยฝึกให้รับผิดชอบ
2. ประเภทเข้มงวด บิดามารดาควบคุมให้ต้องเชื่อฟังอย่างเคร่งครัด ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่เช่นนั้นจะถูกลงโทษ เด็กจะได้รับทราบกฎเกณฑ์อย่างแน่ชัดและลงโทษอย่างยุติธรรม สมเหตุสมผล บิดามารดามักผลักดันให้เด็กรับผิดชอบเกินวัย
3. ประเภทละทิ้งปฏิเสธ บิดามารดาไม่เป็นมิตรกับเด็ก แสดงความโกรธเกลียดโดยการควบคุมบังคับและลงโทษหนัก ขณะเดียวกันก็ไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก
4. ประเภทพหุอนอมแบบใช้โน้มน้าว บิดามารดาทำทุกอย่างให้กับเด็ก ดูแลไม่ให้ได้รับอันตราย ไม่ให้โอกาสเด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

โดโรธี (Dorothy. 1972 : 117) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น

- 3 ประเภทใหญ่ 1) ประเภทประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการให้การอบรมเลี้ยงดูซึ่งเด็กมีความรู้สึกว่าเขาได้รับความยุติธรรม พ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบนี้มีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และยังให้ความร่วมมือในโอกาสอันควรอีกด้วย 2) ประเภทปล่อยปละละเลย (Rejection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูชนิดที่พ่อแม่ปล่อยเด็กให้ทำอะไร ๆ ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ แนะนำช่วยเหลือ และเด็กมีความรู้สึกว่าเขาถูกเกลียดชัง 3) ประเภทให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over-Protection) เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่คอยคุ้มครองป้องกันภัย และให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับความสะดวกให้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการ

โคม่า (Walsh. 1980 : 14 - 16 ; citing Dima. 1971)

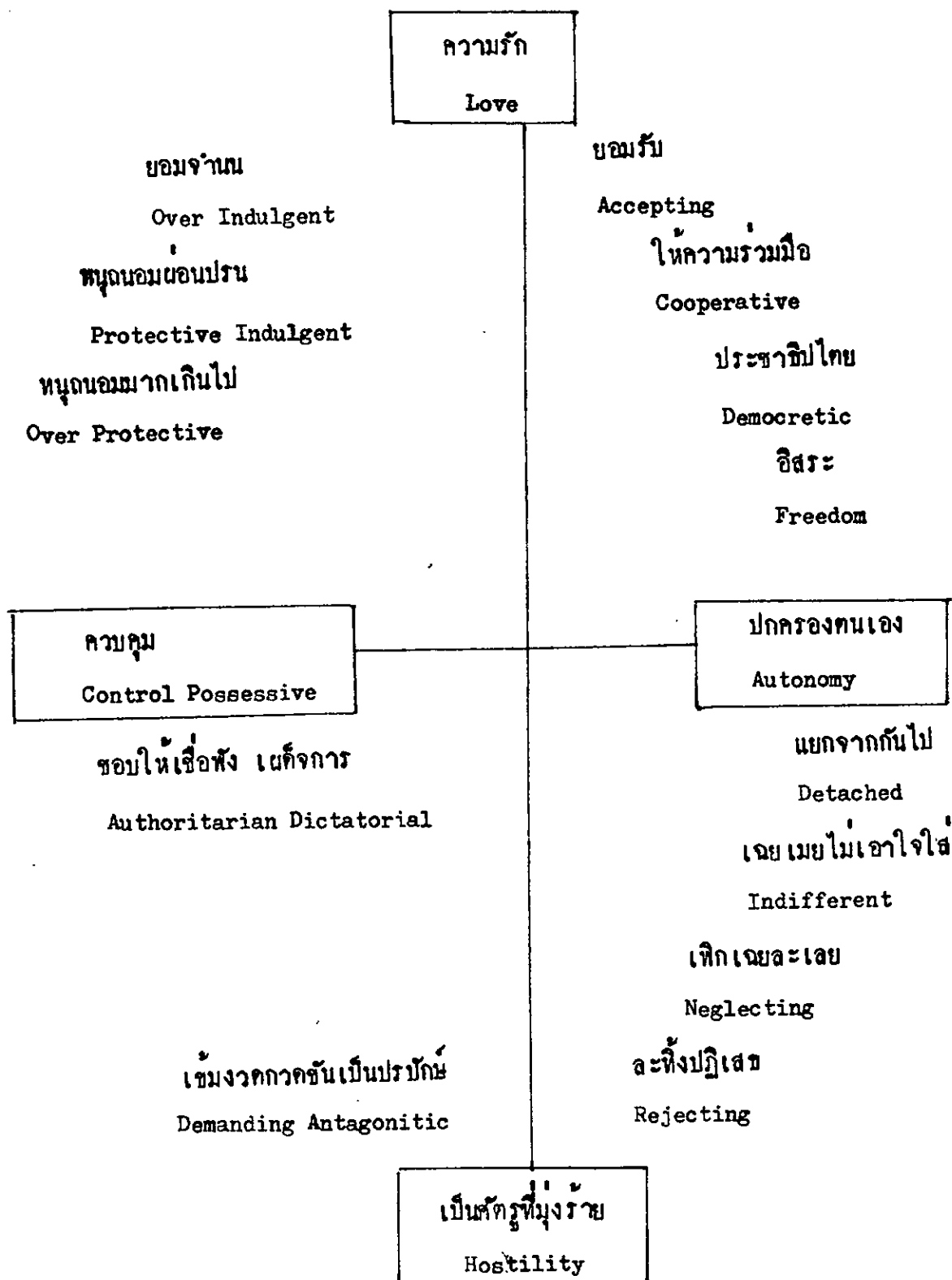
ได้แบ่งแบบฉบับของพ่อแม่ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. แบบใช้อำนาจ (Authoritarian Parents) พ่อแม่ประเภทนี้พยายามจะปั้นลูก ควบคุมลูก พ่อแม่ที่ใช้อำนาจจะประเมินพฤติกรรมของลูกจากมาตรฐานของตน และบางคนอาจนำหลักศาสนาเข้าประกอบด้วย พ่อแม่พวกนี้ต้องการให้ลูกเชื่อฟังจึงมีการลงโทษ เมื่อเด็กแสดงความต้องการของตนออกมาโดยเฉพาะเมื่อเจตนารมณ์ของเด็กขัดกับพ่อแม่ พ่อแม่จะตีค่านิยมบางอย่างสูง เช่น การรักษามรรยาทนิยมเก็บ เป็นต้น เด็กต้องเชื่อฟังพ่อแม่อย่างเคร่งครัดโดยปราศจากการโต้แย้ง

2. แบบใช้อำนาจถึงตามใจ (Authoritative Parents) พ่อแม่ประเภทนี้จะให้อิสระแก่ลูกในสิ่งที่ตนเห็นสมควร พ่อแม่จะมีเหตุผลและพิจารณาทุกอย่างโดยยืคทางสายกลางเด็กจะได้รับการสนับสนุนให้แสดงออกโดยอยู่ในกรอบของระเบียบวินัยพ่อแม่ ชนิดนี้ลูกค่อนข้างเข้มงวด แต่สิ่งใดที่ไม่สำคัญเด็กสามารถทำได้อย่างอิสระ พ่อแม่จะช่วยลูกวางแผนเป้าหมายในอนาคต และช่วยให้ลูกบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ

3. แบบตามใจ : (Permissive Parents) พ่อแม่ประเภทนี้ใช้วิธีการไม่ลงโทษและยอมรับเด็ก พ่อหรือแม่จะปรึกษาพูดคุยกับครอบครัวเกี่ยวกับความต้องการ จุดมุ่งหมาย และกฎเกณฑ์ของบ้าน ลูกจะได้รับอิสระในการทำกิจกรรมและวางมาตรฐานความประพฤติของตน พ่อแม่จะไม่เรียกร้องในเรื่องความรับผิดชอบต่าง ๆ ภายในบ้านมากนัก บทบาทของพ่อแม่ประเภทนี้เป็นผู้แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ลูกแต่ไม่ใช้วิธีการหลอหลวม หรือเปลี่ยนพฤติกรรมของลูก พ่อแม่แบบนี้ต้องการเหตุผลจากลูกแต่ไม่ใช้อำนาจเหนือลูก

X เบคเคอร์ (Becker. 1964 : 169 - 179) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นหลายรูปแบบ โดยที่การอบรมเลี้ยงดู แต่ละแบบอาจจะมีแบบอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย ถ้าพ่อแม่มีแนวโน้มปฏิบัติต่อเด็กมากเกินไปในทางใดก็จัดได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น ซึ่งแบบการอบรมเลี้ยงดูของเบคเคอร์ได้เขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

✓ คางเคื่อน พันธุนาวิน (2520 : 125) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูว่า มีลักษณะ
ร่วมกัน 4 ลักษณะ คือการให้ความรัก การใช้เหตุผล การควบคุมและการลงโทษ ได้แก่

1. การให้ความรัก เป็นการยอมรับ ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง ให้ความอบอุ่น
ให้การดูแลเอาใจใส่ตามควร
2. การใช้เหตุผล เป็นการอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ในการสนับสนุนหรือห้ามปราม
พฤติกรรมต่าง ๆ ว่าสมควรหรือไม่อย่างไร ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและรับฟังความคิดเห็น
ด้วย
3. การควบคุม เป็นการออกคำสั่ง การสอดส่องพฤติกรรมในทุก ๆ ด้าน ไม่ให้
อิสระและโอกาสในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง
4. การลงโทษ เป็นการให้เด็กได้รับผลจากการกระทำของตนโดยตกอยู่ใน
สถานการณ์ที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ หรือในสภาพที่เจ็บปวด ทุกข์ทรมาน การลงโทษแบ่งเป็น
2 แบบ คือ

4.1 การลงโทษทางกาย เช่น การทุบตี หรือใช้อาวุธคุกคามให้ไต่อาบ

4.2 การลงโทษทางจิตใจ เช่น การคัดสิทธิต่าง ๆ การเพิกเฉยไม่ให้

ความรักความสนใจ

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และการปฏิบัติต่อเด็กจะเป็นผลต่อบุคลิกภาพ และการปรับตัว
ของเด็กเป็นอย่างมาก ซึ่ง ไชมอนด์ (ศิริพร หลิมศิริวงศ์. 2511 : 25 ; อ้างอิงมาจาก
Symonds. n.d.) ได้สรุปว่า (ไชมอนด์ 2000) (พจนานุกรมศัพท์)

1. บิดามารดาที่ปล่อยปละละเลยบุตร บุตรจะมีลักษณะเป็นคนที่ไม่การ
เจ้าคิดเจ้าแค้น ชอบทุบตี

2. บิดามารดาที่ประคบประหงมบุตรมากเกินไป บุตรจะเป็นคนที่มีลักษณะไม่
มีความร่วมมือ ฟังตนเองไม่ได้ ฟังผู้อื่นเสมอ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (ไชมอนด์ 100)

3. บิดามารดาที่เข้มงวดเกินไป บุตรจะเป็นคนเจ้าระเบียบ สุภาพเรียบร้อย
อยู่ในโอวาท สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ง่าย วานอนนอนง่าย สงบเสงี่ยม ขาดความคิดริเริ่ม
และการตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้อื่น

4. บิคารมารคาที่ยอมจำนนต่อบุตร บุตรจะขาดความรับผิดชอบ ไม่อยู่ในโอวาท เห็นแก่ตัว คือกิ่ง และทำอะไรตามใจชอบ

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หรือแบบ ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือแบบรักควบคุมมาก จะทำให้เกิดมีอารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอบอุ่น ปลอดภัย เจ็บแสบเฉย ปรับตัวไม่ได้ ไม่กล้าแสดงออก ซื่อาย เก็บตัว ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามผู้อื่น ขาดความมั่นใจในตนเอง ชอบพึ่งพาผู้อื่น พึ่งตนเองไม่ได้ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่การรวนรอย รักษากฎระเบียบ เชื่อฟัง สุภาพเรียบร้อย และมักจะมีพฤติกรรมรุนแรงในทางปฏิเสธ

(Watson. 1973 : 300 ; Becker. 1964 : 193 ; Rogers. 1972 : 117 ;

Mussen. 1969 : 375 ; Hurlock. 1956 : 504 - 512 ; เดโช สวานานนท์.

2510 : 67 - 68)

ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบปฏิเสธ - ไม่เป็นมิตร หรือแบบปล่อยปละละเลย หรือแบบ รักน้อย - ควบคุมมาก กับรักน้อย - ควบคุมน้อย จะทำให้เกิด ขลาดกลัว หงอยเหงา โดดเดี่ยว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวไม่ได้ อยากได้รับความสนใจจากคนอื่นตลอดเวลา แต่ไม่ไว้วางใจใคร ไม่เชื่อฟัง การรวนค้อน ชอบพูดปด เอาแต่ใจตนเอง ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดวินัย ในตนเอง (Roger. 1977 : 364 ; Becker. 1964 : 198 ; Watson. 1973 : 302 ;

citing Schaefer. n.d.)

ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือแบบรักมาก - ควบคุมน้อย หรือการที่ พ่อแม่ยอมรับเด็ก จะทำให้เด็กมองโลกในแง่ดี ปรับตัวได้ดี มีความเป็นมิตรชอบเข้าสังคม มีความไว้วางใจคน สนใจการทำงาน กล้าแสดงออก ชูชน อยากรู้ อยากเห็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคงราเริงเป็นตัวของตัวเอง พึ่งตนเองได้ มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง (Rogers. 1972 : 117 ; Watson. 1973 : 304 ; citing Schaefer. n.d. ; Becker. 1964 : 194 ; Mussen. 1969 : 261 ; Hurlock. 1964 : 661)

นอกจากนี้แล้ว ความสัมพันธ์ของบิคารมารคามีผลต่อเด็ก การที่บิคารมารคาทะเลาะกันเป็นประจำ เด็กจะขาดความอบอุ่น ปลอดภัย มองโลกในแง่ร้าย ปรับตัวไม่ได้ในสังคม (Williamson. 1966 . 45 ; จรรยา สุวรรณทัต. 2524 : 52)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

4.1 งานวิจัยในประเทศ

/สุทธิ หลักเพชร (2519 : 94 - 95) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เซียร์ (ประมท เล็กสาธก. 2517 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Sear. n.d.) ที่ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หรือควบคุม จะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

กนิย งานมานะ (2518 : 46) ได้ทำการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 - 7 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยละเลย มีความรู้สึกขี้อาย ความอยากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ผลน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิกรม กมลสุโกศล (2518 : 100 - 101) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบให้ความคุ้มครองเกินไป มีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบให้ความคุ้มครองเกินไป มีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เด็กชายและเด็กหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน มีความกังวลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

/ประพันธ์ สุทวาราส (2519 : 48 - 50) ได้ศึกษาความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความก้าวร้าวน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย นั้น พ่อแม่ให้ความยุติธรรม มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของเด็ก ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่เป็นปัญหา

ถวิล รัชชสี (2526 : 49 - 50) ได้ศึกษาพัฒนาการทางค่านิยม ส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี จำนวน 90 คน ผลการศึกษา

พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมแตกต่างกัน โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 x

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไซมอนด์ (Symond. 1939 : 283 - 285) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงการยอมรับลูก เปรียบเทียบกับการปฏิเสธลูก พบว่า เด็กที่พ่อแม่ให้การยอมรับจะเป็นผู้ที่เพื่อนฝูงรักใคร่และให้การยอมรับเป็นอย่างดี ชอบเข้าสังคม สนใจการทำงาน มีเพื่อนมาก มองโลกในแง่ดี ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ปรับตัวได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจในตนเอง (Self - Concept) สูง รู้จักว่าตัวเองมีค่า มีความอบอุ่น ปลอดภัย ผลการศึกษาของไซมอนด์ ตรงกับคำกล่าวของ เฮอรอลด์ (Hurlock. 1964 : 661) กล่าวว่า พ่อแม่ที่ยอมรับเด็ก ให้ความรักความสนใจเด็ก และสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้าน และเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความร่วมมือ เป็นมิตร ซื่อสัตย์ มีอารมณ์มั่นคง ระวัง มีความรับผิดชอบ ระมัดระวังรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมเท่า ๆ กันกับของตัวเอง มีความตรงไปตรงมา ไว้วางใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจ มองตัวเองได้ตรงกับความ เป็นจริง

/บอดด์วิน (Baldwin. 1945) และผู้ร่วมงานได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน และวัยเข้าโรงเรียนที่มาจากบ้าน มีบรรยากาศประชาธิปไตย ผ่อนปรนและปฏิเสธเด็ก ผลปรากฏว่า เด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนที่มาจากครอบครัวมีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย ยังไม่แสดงความสามารถในการเข้าสังคม และแสดงความเป็นเพื่อน เด็กที่มาจากบ้านผ่อนปรนจะมีความเป็นมิตรมากกว่า ส่วนเด็กที่มาจากบ้านที่ปฏิเสธมีพฤติกรรมที่ต่างจากเกณฑ์มาตรฐานเล็กน้อย และแสดงการต่อต้านผู้ใหญ่ ส่วนผลการศึกษาเด็กวัยเข้าโรงเรียนที่มาจากบ้านมีบรรยากาศดังกล่าว พบว่า เด็กที่มาจากบ้านมีบรรยากาศประชาธิปไตย เป็นคนกว้างขวาง สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ง่าย มีความรู้สึกที่มั่นคง ปลอดภัย เด็กที่มาจากบ้านผ่อนปรน มักซื่อสัตย์และเก็บตัว และกลุ่มที่มาจากบ้านปฏิเสธเด็กมักจะต่อต้านคำแนะนำของผู้ใหญ่ ชอบทะเลาะและการวิวาท

บอดวิน (Baldwin. 1948 : 129 - 136) ได้ศึกษาพฤติกรรมของ
เด็กที่มาจากครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน กลุ่มตัวอย่างเป็น
เด็กอายุ 4 ขวบ จำนวน 67 คน โดยให้ครูทำการสังเกตจัดอันดับคุณภาพจากพฤติกรรมต่าง ๆ
ของเด็ก ปรากฏว่าเด็กที่มาจากครอบครัวประชาธิปไตยจะถูกชน ไม่ขัดคำสั่ง มีแผนงาน อยากรู้อยากเห็น
ไม่ชอบเป็นผู้นำ ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขันใช้อำนาจมักจะอยู่
เงียบ ๆ มีความคิดริเริ่มในวงจำกัด และชอบเพื่อน

โกลด์ฟาร์บ (Mussen. 1963 : 69 - 71 ; citing Goldfarb. 1954)
ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กกำพร้า 2 กลุ่ม ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันในช่วง
3 ปีแรกของชีวิต กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองเด็กกลุ่มแรกได้รับความรัก
ความเอาใจใส่จากนุญปกครอง เช่นเด็กหัว ๆ ไป ส่วนเด็กกลุ่มทดลองเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่
ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ซึ่งขาดความเอาใจใส่จากแม่อย่างเพียงพอ เป็นระยะเวลา 3 ปี
หลังจากนั้นจึงนำเข้ามาเลี้ยงในบ้าน เช่น เด็กกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเด็กทั้งสองกลุ่ม
โตขึ้นจนมีอายุ 12 ปี จะมีความแตกต่างทางพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและความคิด เด็กที่ขาดความรัก
ความอบอุ่นจะมีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยเฉพาะในเรื่องการให้เหตุผล การคิดแบบนามธรรม
ตลอดจนภาษา และยังมีบุคลิกภาพเป็นคนก้าวร้าว ขาดการควบคุมตนเอง ปรับตัวไม่ดี ต้องการพึ่งพา
คนอื่นตลอดเวลา

*โครเลย์ (Growley. 1969 : 3696) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้
ของเด็กที่พ่อแม่ปกครองแบบให้อำนาจ และแบบให้ความรักกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ
โดยศึกษาจากตัวอย่าง จำนวน 180 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐนิวยอร์ก
ผลการวิจัยพบว่า

พ่อแม่เลี้ยงดูแบบให้ความรักลูกจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ
ปานกลางและสูง ส่วนเด็กชายที่พ่อแม่ปกครองแบบให้อำนาจจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ทางด้านบุคลิกภาพ พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์สูง จะเป็นคนก้าวร้าว
เคร่งเครียด

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาจะพบว่า การอบรมเลี้ยงดู มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางด้าน
สังคมและบุคลิกภาพของเด็ก ผลของการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือนุญปกครองที่เหมาะสม

จะช่วยสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความหมายในชีวิต สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ซึ่งการที่บุคคลจะปรับตัวได้นั้นจะต้องมีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม พฤติกรรมช่วยเหลือเป็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาคน สังคมและบุคลิกภาพอย่างมาก แต่ยังมีการศึกษาถึงการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กน้อยมาก ผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางกันอย่างไร จึงสมมติฐานต่อไปนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจถึงตามใจ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ หรือแบบตามใจ
2. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. นักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. ผู้ปกครองของนักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 90 คน โดยมีวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูไปยังผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานภาพระเทศศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 777 ฉบับ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 583 ฉบับ มาทราวจำแนกตามเพศ และแบ่งเค็กตามการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านางกิ่งตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาง การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการจำแนกกลุ่มเค็กตามการอบรมเลี้ยงดู

แบบการอบรมเลี้ยงดู	จำนวน
แบบให้อ่านางกิ่งตามใจ	429
แบบให้อ่านาง	81
แบบตามใจ	42
ไม่สามารถจำแนกได้	31

3. เมื่อจักกลุ่มเค็กตามข้อ 2 แล้ว ทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากเค็กมากลุ่มละ 30 คน) คือกลุ่มเค็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านางกิ่งตามใจ จำนวน 30 คน กลุ่มเค็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาง จำนวน 30 คน และกลุ่มเค็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ จำนวน 30 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูของนิคมารคาหรือผู้ปกครอง
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

1. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูของนิคมารคาหรือผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูของ แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531, ภาคผนวก) มาใช้ทั้งนี้ โดยนำแบบสอบถามดังกล่าวไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร (α -Coefficient) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .861

ลักษณะของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู

แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู มีจำนวน 45 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ ถ้ากาในช่องมากที่สุดให้ 5 คะแนน ถ้าให้ 4 คะแนน กาในช่องปานกลาง ให้ 3 คะแนน ถ้าให้ 2 คะแนน กาในช่องน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูเด็กมีคะแนนรวมในแต่ละด้านระหว่าง 15 ถึง 75 คะแนน ถ้าคะแนนด้านใดสูงที่สุด แสดงว่าผู้ปกครองให้การยอมรับเลี้ยงดูแบบนั้น

2. การสร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยและแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย เช่น แนตซี และไมเคิล (Nancy and Michael, 1979):

2.2 สังเกตพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จริง และให้ผู้มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 16 คน เขียนลักษณะพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยเพื่อกำหนดนิยามของพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยตามแนวของนิยามศัพท์ ทั้งตัวอย่างในภาคผนวก

2.4 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
4 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยนักการศึกษา 2 ท่าน ครูที่ทำการสอนในระดับปฐมวัย 2 ท่าน ตรวจสอบ
รายละเอียดของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ได้แก่

ดร.วราภ ภัทสอุดมไทย	อดีตศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน
อาจารย์ศุภกมล เกียรติสุนทร	อาจารย์ภาคการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยครู เพชรบุรีวิทยาสงครณ
อาจารย์กัญญา เกตุกล่ำ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
อาจารย์รุ่งรวี ทัศนวิมลยศรี	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

2.5 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจ
แก้ไขมาปรับปรุง และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ของ
โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นเด็กที่ครูประจำชั้นคัดเลือกมาว่าเป็นเด็กที่มี
พฤติกรรมการช่วยเหลือสูง จำนวน 10 คน และเด็กที่มีพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ 10 คน เพื่อ
ตรวจสอบความเที่ยงตรง แบบ Known - Group Technique โดยหาเปรียบเทียบคะแนนวัด
พฤติกรรมการช่วยเหลือที่ได้จากกลุ่มที่ครูคัดเลือกมา มีลักษณะพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงและกลุ่มที่
ครูคัดเลือกมามีลักษณะพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ โดยใช้ t-test (ไพศาล หวังพานิช.
2531 : 180 - 181) ปรากฏว่า ได้ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือ
จากกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงและกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ = 8.429
แสดงว่าแบบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือฉบับนี้สามารถทดสอบความเที่ยงตรงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

2.6 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยทดลองใช้กับนักเรียนอนุบาลที่มีอายุระหว่าง
5 - 6 ปี ของโรงเรียนอนุบาลหนองคาย โดยใช้วิธีการสอบซ้ำ (Test - Retest Method)
ซึ่งมีระยะเวลาการทดสอบห่างกัน 14 วัน และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จาก
การสอบครั้งแรกกับการสอบครั้งที่สอง โดยใช้สูตร Person Product - Moment Coefficient
Correlation (จวน สายยศ. และอังคณา สายยศ. 2528 : 163 - 164) ปรากฏว่า ได้
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9788

2.7 นำแบบทดสอบพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว
ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งให้บุคลากร
หรือผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร เพื่อจำแนกกลุ่มผู้ปกครอง
ตามลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยไปดำเนินการทดสอบเป็น
รายบุคคลกับกลุ่มเด็กซึ่งเป็นบุตรของผู้ปกครองทั้ง 3 ลักษณะ ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย
3. นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
ดังนี้

ในการให้คะแนนพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยจะพิจารณาแบ่งเป็น 2 ส่วน
สำหรับการช่วยเหลือตนเอง จะมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้

สำหรับการช่วยเหลือผู้อื่น จะมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่ช่วยเหลือผู้อื่น

ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กช่วยเหลือผู้อื่นโดยไปบอกให้คนอื่นมาช่วย
หรือบอกให้ไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ให้ 2 คะแนน เมื่อเด็กช่วยเหลือผู้อื่นโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ

(เขาไปช่วยเหลือด้วยตนเอง)

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์
ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์หขอมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน คือการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจ การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจกัตามใจ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่าง ใช้วิธี นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls) ทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หขอมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการ อบรมเลี้ยงดูของบุปกรรณโดยวิธีหา

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

1.2 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบวัดพฤติกรรมกรช่วยเหลือแบบ Know - Group Technique โดยการเปรียบเทียบคะแนนวัดพฤติกรรมกรช่วยเหลือที่ได้จากกลุ่มที่ครูคัดเลือกว่ามีลักษณะพฤติกรรมกรช่วยเหลือสูงกับกลุ่มที่ครูคัดเลือกว่ามีลักษณะพฤติกรรมกรช่วยเหลือต่ำ โดยใช้ t-test (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 180 - 181)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าสถิติที่ทำการแจกแจงแบบที
$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ครูคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือสูง
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ครูคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ
s_1^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มที่ครูคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือสูง
s_2^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มที่ครูคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ
n_1	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือสูง
n_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ครูคัดเลือกความประพฤติกรรมการช่วยเหลือต่ำ

1.3 หากหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือโดยวิธีการ สอดซ้ำ

(Test - Retest) และคำนวณหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งแรก กับคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง โดยใช้สูตร Person Product - Moment Coefficient Correlation (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 163 - 164)

$$r_{tt} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
N	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
XY	แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)
X	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
Y	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

x^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน
ที่ได้จากการสอบครั้งแรก

y^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน
ที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ทดสอบความแปรปรวน (One - Way Analysis of Variance)

โดยไชยสุท (ชูศรี วงศ์ธนะ. 2530 : 249)

$$F = \frac{MS_A}{MS_E}$$

เมื่อ MS_A แทน Mean Square Between - Groups ระหว่างกลุ่ม

MS_E แทน Mean Square Within - Groups ภายในกลุ่ม

2.2 เปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีนิวแมน-คูลล์ (Newman - Keuls) ลวน สายยศ

และอังคณา สายยศ. 2528 : 113)

$$W = q(r, df) \sqrt{\frac{MS_E}{n}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน ผลรวมของคะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
s^2	แทน ค่าความแปรปรวน
s	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน F-distribution
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
q	แทน Newman - Keuls Test
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการ เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน คือการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหนังสือตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 2 ดังนี้

ข้อ 1 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจถึงตามใจ มีพฤติกรรมก่ข่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจหรือแบบตามใจ

ข้อ 2 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบตามใจ มีพฤติกรรมก่ข่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมก่ข่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบกาอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	s^2	s
แบบตามใจ	30	26.0000	113.7934	10.6674
แบบใช้อำนาจ	30	29.0333	30.9992	5.5677
แบบใช้อำนาจถึงตามใจ	30	49.4333	11.7701	3.4309

จากตาราง 2 ได้ตรวจสอบความแปรปรวนโดยใช้ Goodness-of-Fit Test พบว่า ข้อมูลกระจายอยู่ในรูปโค้งปกติ จึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งสามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	9744.8222	4872.4111	93.3631**
ภายในกลุ่ม	87	4540.3333	52.1877	
รวม	89	14285.1556		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

$$F_{.01} (2, 87) = 4.88$$

ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 3 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของนิคามารคาหรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยใช้วิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 4

เนื่องจากพฤติกรรมการช่วยเหลือได้แบ่งย่อยเป็นพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองและพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้นเพื่อให้เห็นในรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ในหัวข้อย่อยต่อไป ดังนี้

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	S^2	S
แบบตามใจ	30	7.4333	15.9784	3.9973
แบบใช้อำนาจ	30	8.4667	7.3609	2.7131
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	30	13.1000	3.4032	1.8448

จากตาราง 5 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือของเค้ฟรุ้มวัย ระหว่างเค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการ อบรมเลี้ยงดู		แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
	$\bar{X}$	26.0000	29.0333	49.4333
แบบตามใจ	26.0000	-	3.0333	23.4333 **
แบบใช้อำนาจ	29.0333	-	-	20.4000 **
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	49.4333			-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	2.80	3.36
	q.95 (r,87)	4.870	5.845
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	3.70	4.20
	q.99 (r,87)	6.436	7.306

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า เค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้ในข้อ 1 ส่วนเค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจและเค้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้ในข้อ 2

ตาราง 6 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหนังสือทั้งตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่าน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	546.4667	273.2333	30.6516**
ภายในกลุ่ม	87	775.5333	8.9142	
รวม	89	1322.0000		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

$F_{.01} (2,87) = 4.88$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 6 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ โดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
		7.4333	8.4667	13.1000
แบบตามใจ	7.4333	-	1.0334*	5.6667**
แบบใช้อำนาจ	8.4667	-	-	4.6333**
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	13.1000			-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	2.80	3.36
	q.95 (r,87)	0.8319	0.9983
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	1.0994	1.2479

ผลการวิเคราะห์หขอมูลตามตาราง 7 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	n	$\bar{X}$	Σ^2	s
แบบตามใจ	30	18.5667	68.3912	8.2699
แบบใช้อำนาจ	30	20.5667	26.7371	5.1708
แบบใช้อำนาจทั้งตามใจ	30	36.3333	9.3336	3.0551

จากตาราง 8 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5682.4222	2841.2111	81.5955**
ภายในกลุ่ม	87	3029.4000	34.8207	
รวม	89	8711.8222		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$F_{.01} (2, 87) = 4.88$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 9 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ โดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
		18.5667	20.5667	36.333
แบบตามใจ	18.5667	-	2.000	17.7666**
แบบใช้อำนาจ	20.5667		-	15.7666**
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	36.3333			-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	2.80	3.36
	q.95 (r,87)	3.2499	3.8999
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	4.2944	4.8748

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 10 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจจะมีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจและเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	s^2	s
แบบตามใจ	30	4.1667	4.9022	2.2141
แบบใช้อำนาจ	30	4.4000	3.7655	1.9405
แบบใช้อำนาจกึ่งเหตุผล	30	7.1667	1.4539	1.2058

จากตาราง 11 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	167.0889	83.5444	24.7616**
ภายในกลุ่ม	87	293.6333	3.3739	
รวม	89	460.6222		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01}(2,87) = 4.88$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 12 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการแบ่งปันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการแบ่งปันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบเห็นดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบพฤติกรรมความช่วยเหลือผู้ธนาคารแบ่งปันของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู		แบบตามใจ	แบบให้อำนาจ	แบบให้อำนาจ กึ่งตามใจ
	$\bar{X}$	4.1667	4.4000	7.1667
แบบตามใจ	4.1667	-	0.2333	3.0000*
แบบให้อำนาจ	4.4000		-	2.7667*
แบบให้อำนาจกึ่งตามใจ	7.1667			

	r	2	3
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	2.80	3.36
	q.95 (r,87)	0.3148	0.3778
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	0.4161	0.4723

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 13 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจกึ่งตามใจ มีพฤติกรรมความช่วยเหลือผู้ธนาคารแบ่งปันสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนพฤติกรรมความช่วยเหลือผู้ธนาคารแบ่งปันแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการให้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	S^2	S
แบบตามใจ	30	3.9000	6.3001	2.5100
แบบใช้อำนาจ	30	3.4667	4.2576	2.0634
แบบใช้อำนาจถึงตามใจ	30	7.4667	0.9471	.9732

จากตาราง 14 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งสามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	289.0889	144.5444	37.6922 **
ภายในกลุ่ม	87	333.6333	3.8349	
รวม	89	622.7222		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$F_{.01} (2, 87) = 4.88$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 15 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้ของเด็กปฐมวัยระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู				
		แบบให้อ่านาจ	แบบตามใจ	แบบให้อ่านาจ กึ่งตามใจ
	$\bar{X}$	3.4667	3.9000	7.4667
แบบให้อ่านาจ	3.4667	-	0.4333 *	4.000 **
แบบตามใจ	3.9000		-	3.5667 **
แบบให้อ่านาจกึ่งตามใจ	7.4667			-

	r	2	3
	q.95 (r,87)	2.80	3.36
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	0.3579	0.4295
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	0.4729	0.5368

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 16 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจกึ่งตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการให้สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือของเคปอญวีย์
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	s^2	s
แบบตามใจ	30	3.9333	5.7179	2.3916
แบบใช้อำนาจ	30	4.6667	3.8852	1.9711
แบบใช้อำนาจทั้งตามใจ	30	7.4333	0.52932	.7279

จากตาราง 17 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งสามใจ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	204.4222	102.2111	30.2564**
ภายในกลุ่ม	87	293.9000	3.3782	
รวม	89	498.3222		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$F_{.01}(2,87) = 4.88$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 18 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ โดยใช้ Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัยระหว่าง
เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
		3.9333	4.6667	7.4333
แบบตามใจ	3.9333	-	0.7334**	3.5000**
แบบใช้อำนาจ	4.6667		-	2.7666**
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	7.4333			-

	r	2	3
	q.95 (r,87)	2.80	3.36
$\sqrt{\frac{MS_{w/n}}{n}}$	q.95 (r,87)	0.3152	0.3783
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{\frac{MS_{w/n}}{n}}$	q.99 (r,87)	0.4166	0.4729

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 19 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจมีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 20 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	$\bar{X}$	s^2	S
แบบตามใจ	30	3.3667	4.5160	2.1251
แบบใช้อำนาจ	30	4.3000	2.3553	1.5347
แบบใช้อำนาจทั้งตามใจ	30	7.1333	0.7402	.8604

จากตาราง 20 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งสามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบสามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	230.8667	115.4333	45.4970**
ภายในกลุ่ม	87	220.7333	2.5372	
รวม	89	451.6000		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01}(2,87) = 4.88$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 21 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบเห็นดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจของเด็กปฐมวัย ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู				
		แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
	$\bar{X}$	3.3667	4.3000	7.1333
แบบตามใจ	3.3667	-	0.9333*	3.7666**
แบบใช้อำนาจ	4.3000		-	2.8333**
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	7.1333			

	r	2	3
	q.95 (r,87)	2.80	3.36
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	0.2368	0.2841
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	0.3129	0.3552

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 22 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจมีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการปลอบใจ สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 23 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการประเมินประណของเค็กปฐมว้ย
ที่ไ้รับการอบรมเลียงคูกุแตกทงกัน

แบบการอบรมเลียงคูกุ	N	$\bar{X}$	s^2	s
แบบทมนใจ	30	3.2000	6.8549	2.6182
แบบใช้อ่านาจ	30	3.7333	4.4091	2.0998
แบบใช้อ่านาจก่งทมนใจ	30	7.1333	1.5677	1.2521

จากตาราง 23 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินประสิทธิผลระหว่าง
เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจทั้งสามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ การอบรม
เลี้ยงดูแบบตามใจ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	273.1556	136.5778	31.9301**
ภายในกลุ่ม	87	372.1333	4.2774	
รวม	89	645.2889		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$F_{.01} (2, 87) = 4.88$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 24 พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
มีพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อ
ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้พิการการประเมินประสิทธิผลระหว่างการอบรมเลี้ยงดู
ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยวิธี Newman - Keuls ปรากฏผล
เปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการประเมินประนอมของเค็กปฐมวัชระหว่าง
เค็กที่ไ้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แบบการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	แบบตามใจ	แบบใช้อำนาจ	แบบใช้อำนาจ กึ่งตามใจ
		3.2000	3.7333	7.1333
แบบตามใจ	3.2000	-	0.5333*	3.9333*
แบบใช้อำนาจ	3.7333		-	3.4000**
แบบใช้อำนาจกึ่งตามใจ	7.1333			-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r,87)	2.80	3.36
	q.95 (r,87)	0.3992	0.4790
	q.99 (r,87)	3.70	4.20
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.99 (r,87)	0.5275	0.5988

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 25 พบว่า เค็กที่ไ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ใช้อำนาจกึ่งตามใจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการประเมินประนอมสูงกว่าเค็กที่ไ้รับ
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเค็กที่ไ้รับการอบรม
เลี้ยงดูแบบใช้อำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเค็กที่ไ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้
อำนาจ มีคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นด้านการประเมินประนอมสูงกว่าเค็กที่ไ้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อ เปรียบ เปรียบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจถึงตามใจ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ หรือแบบตามใจ
2. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

- 1.1 นักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
- 1.2 ผู้ปกครองของนักเรียนอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 90 คน
ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของ เด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลือของ
เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน คือการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาจนถึงตามใจ การอบรม
เลี้ยงดูแบบใช้อ่านา การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน
(One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างใช้เปรียบเทียบพหุคูณโดย
วิธีนิวแมน - คิวล (Newman - Keuls) ต่อไป

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อ่านาจนถึงตามใจ
มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านา หรือแบบตามใจ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจ และ
แบบใช้อ่านามีพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เด็กที่ได้รับการชมเชยเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อ่านางถึงตามใจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการชมเชยเลี้ยงดูจากบิดามารดาแบบใช้อ่านาง หรือแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า การที่บิดามารดายอมรับฟังความคิดเห็น และการกระทำของเด็ก โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของสังคม ให้ความเอาใจใส่ สนับสนุน ให้การเสริมแรงทางบวก และอาจมีการลงโทษในกรณีที่เด็กปฏิบัติสิ่งที่ไม่ถูกต้องกฎเกณฑ์ของสังคม ส่งผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็ก ทั้งผลการวิจัยของ ศุภกุล เกียรติสุนทร ที่ว่า การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ให้ความเอาใจใส่ และส่งเสริมให้เด็กรู้จักช่วยเหลือทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการอธิบายให้เด็กรู้กฎเกณฑ์ และมาตรฐานของสังคม เด็กเหล่านี้จะเป็นผู้มีปฏิกิริยาต่อคนอื่น ฉันทมิตร รู้จักช่วยเหลือ หรือเห็นอกเห็นใจ และรู้จักคิดถึงผู้อื่น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับความเห็นของ เฮิร์ลอค (Hurlock. 1964 : 661) และผลการวิจัยของ ซิมอนด์ (Symond. 1939 : 283-285) ที่พบว่า เด็กที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การยอมรับ ให้ความรักและความสนใจ จะเป็นผู้ที่เพื่อนฝูงรักใคร่ และให้การยอมรับเป็นอย่างดี ปรารถนาได้มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ตลอดจนมีความเป็นมิตร ในทางตรงกันข้ามเด็กที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองชอบตั้งกฎเกณฑ์ ใช้อ่านาง หรือตามใจ ตลอดจนได้รับการตอบสนองความต้องการตลอดเวลา เด็กเหล่านี้จะมีลักษณะปรับตัวได้ไม่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ และชอบพึ่งผู้อื่น (สมพงษ์ ศิริพัฒน์. 2517 : 35 - 36 ; ถวิล รัชชฉวี. 2526 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Watson and Henry. 1973 : 297 ; วราภรณ์ รัชวิชัย. 2528 : 14-17) ลักษณะดังกล่าวย่อมมีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กทั้งนี้เพราะการพึ่งตนเอง หรือการช่วยเหลือตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งที่ นงลักษณ์ สนิสสมบัติ และละออ ชุติกร (2526 : 193 - 197) ได้กล่าวว่า ก่อนที่เด็กจะรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น กล่าวคือสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเห็นใจผู้อื่น ไม่ทะเลาะหรือรังแกกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการให้ รู้จักแบ่งปันนั้น เด็กจะต้องรู้จักช่วยตนเองก่อน เมื่อช่วยตนเองได้ เด็กจะเกิดความมั่นใจ เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตน เมื่อเห็น

ใครทำอะไรก็ไม่ได้อีกอยากทำให้ การรู้จักช่วยผู้อื่นจึงมีพื้นฐานมาจากการรู้จักตนเองของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะช่วยให้เด็กได้รับการยอมรับจากเพื่อนและเป็นพื้นฐานสำคัญของพฤติกรรม งามนับสุนสังคม (Prosocial) ซึ่งจะช่วยให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนของพฤติกรรมการช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อ่านางถึงตามใจ มีค่าคะแนนของพฤติกรรมการช่วยเหลือทุกด้านสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาง และแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้อ่านางถึงตามใจจะเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บี (Bee, 1985 : 401) ที่กล่าวว่าควรให้ความรักความอบอุ่น และส่งเสริมความก้าวหน้าของลูก ช่วยอธิบายให้เด็กรู้จักเกณฑ์และมาตรฐานของสังคม ช่วยอบรมให้เด็กรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และเป็นแบบอย่างทั้งทางความคิด และพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีน้ำใจ ความกรุณาและความช่วยเหลือบิดามารดา หรือผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็ก เพราะเป็นต้นแบบที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจ และแบบใช้อ่านางมีพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาง การตั้งสมมุติฐานดังกล่าวเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครองทั้งสองแบบต่างมีจุดอ่อนซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการช่วยตนเอง คือเด็กสามารถพึ่งพาตนเองได้น้อย วารินทร์ วัชรวิชัย ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบเข้มงวด และรักทะนุถนอมทำให้เด็กมีลักษณะไม่มีความมั่นใจในตนเอง พึ่งพาตนเองไม่ได้ ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่อคำนึงถึงทฤษฎีการเลียนแบบของ มาวเรอ (Mawrer) ที่ว่า แรงเสริมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเลียนแบบเชิงเปรียบเทียบ เด็กจะเลียนแบบบิดามารดาเพราะบิดามารดาเป็นผู้ที่ให้ความสุขสบาย และให้ในสิ่งที่เขาต้องการ (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2517 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Secord and Backman, 1964) การที่เด็กจะปรับตัวได้ก็เพียงใฝ่ใจนั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการทาง

สังคมของเด็ก ซึ่งเริ่มต้นจากครอบครัวด้วยการเลียนแบบซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นต่อไป ดังนั้นการที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองให้ความรักและแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือเด็ก เด็กน่าจะแสดงคุณลักษณะการช่วยเหลือ และสามารถแสดงต่อผู้อื่นได้ดี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงคาดว่าเด็กที่ได้รับการรัก เอาใจใส่ทะนุถนอม และได้รับการตอบสนองความต้องการ การให้การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจน่าจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือได้สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง แบบใช้อำนาจ

แต่ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการทะนุถนอมมีพฤติกรรมช่วยเหลือที่สอดคล้องกับสมมุติฐานเพียงด้านเดียว คือ ด้านการให้ ซึ่งหมายถึงการที่เด็กให้สิ่งของที่เป็นของตนเอง หรือของของตนเองครอบครองอยู่แก่เพื่อน พฤติกรรมด้านการให้นี้เป็นพฤติกรรมที่ทำได้ยากกว่าการแบ่งปัน แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ สามารถแสดงพฤติกรรมนี้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาให้ความรัก ความเอาใจใส่ทะนุถนอมดูแล และตอบสนองในสิ่งที่เด็กต้องการ ทำให้เด็กรับเอาลักษณะการให้เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ทั้งนี้ ประคินันท์ อุปรมย์ ได้กล่าวว่า การที่พ่อแม่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก ทำให้ลูกรัก และมีความผูกพันใกล้ชิด จะเป็นตัวแบบที่ลูกมักเลียนแบบ หรือทำตามได้ง่ายทั้งในด้านการพูด กิริยาท่าทางและพฤติกรรมต่าง ๆ (ประคินันท์ อุปรมย์. 2529 : 804) การที่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และมีประสบการณ์จากการเป็นผู้รับมาก่อน จึงเป็นผลให้เด็กมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ให้เมื่อเห็นว่ามีผู้อื่นต้องการในสิ่งที่ตนเองเป็นเจ้าของ อนึ่งการที่เด็กกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจสามารถแสดงพฤติกรรมการให้ได้ดีกว่าเด็กกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ อาจเนื่องมาจากบิดามารดาสามารถตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีเงื่อนไข แม้เด็กจะให้สิ่งของของตนไปแล้วเด็กก็สามารถที่จะเรียกร้องสิ่งเหล่านั้นจากบิดามารดาได้อีก เด็กเหล่านี้จะไม่รู้สึกเสียดายสิ่งของของตน เพราะเด็กกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างสูง เฮิร์ลล็อก (Hurlock) กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของเด็กซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก (Hurlock. 1956 : 261)

จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรม ด้านการประนีประนอม และด้านการปลอบใจสูงกว่า

เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจ การที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน อาจเนื่องมาจากเด็กเหล่านี้มีผู้ปกครองที่มักตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ให้เด็กทำตามความคิดของตนอย่างเคร่งครัด ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมภายในชั้นเรียน พบว่าการแบ่งปันมักปรากฏในการเล่นและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจซึ่งคุ้นเคยกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ ของสังคมจึงสามารถแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันได้ดีกว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจ ซึ่ง ซิมมอนส์ (Symonds) ได้กล่าวว่าเด็กที่มีบิดามารดาตามใจประคบประหงม นอกจากจะเป็นคนที่มีลักษณะที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หึงหวงตัวเองไม่ได้ ท้องหึ่งผู้อื่นเสมอ แล้วยังไม่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น (ศิริพร หลิมศิริวงศ์. 2511 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Symonds. n.d.)

2. ในการพิจารณาพฤติกรรมความช่วยเหลือผู้อื่นด้านการช่วยทำกิจกรรมนั้น การช่วยทำกิจกรรม หมายถึงการที่เด็กเข้าไปร่วมกิจกรรมที่ผู้อื่นกำลังทำอยู่เพื่อสนองความต้องการและความตั้งใจของผู้อื่น ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกันในสังคม เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมักจะคุ้นเคยกับการปฏิบัติตามคำสั่ง การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใหญ่มากกว่าเด็กซึ่งได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจที่มีบิดามารดารักทะนุถนอม และพยายามตอบสนองความต้องการของเด็ก ดังนั้นเมื่อเด็กพบสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือต้องการความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจจึงจะสามารถแสดงพฤติกรรมช่วยทำกิจกรรมได้ดีกว่า

3. เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ มักจะถูกคาดหวังให้เชื่อฟังคำสั่ง และทำตามอย่างเคร่งครัด บิดามารดา หรือผู้ปกครองมักจะบอกกฎเกณฑ์ให้ทราบอย่างแน่ชัด เด็กเหล่านี้จะถูกผลักดันให้มีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็กสามารถพัฒนาได้เร็วเกินกว่าอายุ (ดวงเคียน พันธมนาวิน. 2520 : 26) นอกจากนี้ประสบการณ์เกี่ยวกับการฟังคำอธิบาย และการให้กฎเกณฑ์จากบิดามารดา ทำให้เด็กเหล่านี้รู้เหตุผลของการกระทำ (Bee.

1985 : 401 ; citing Zathm - Waxler, Radke - Yarrow and King. 1979 : 321 - 322) ส่วนเด็กซึ่งได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบตามใจ ได้รับการตอบสนองความต้องการ

การเอาใจใส่ทะนุถนอม และช่วยเหลือจากบิณฑบาตผู้ปกครอง เด็กไม่สามารถพึ่งพาตัวเอง
ได้เมื่อเผชิญสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา ดังนั้นเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาจน่าจะ
สามารถให้คำอธิบาย คำแนะนำ ปลอบโยน ตลอดจนประนีประนอมแก่เพื่อนได้ดีกว่า

จากผลการวิจัยนี้จะพบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือโดยรวมทั้งพฤติกรรมการช่วยเหลือ
ตนเอง และพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น 3 ใน 5 ด้าน ของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ใช้อ่านาจ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า
คุณลักษณะ และวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิณฑบาต หรือผู้ปกครองแบบใช้อ่านาจมีลักษณะที่เน้น
ไปในด้านการตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ให้เด็กทำตามความคึกของตน อันมีความเกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการช่วยเหลือในประเด็นที่ว่ากำหนดกฎเกณฑ์ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างทาง
ความคึกของบิณฑบาตเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็ก แต่หาก
พิจารณาความมีวินัยสำคัญทางสถิติ พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบมีพฤติกรรม
การช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยได้ยืนยันให้เห็นว่าการอบรม
เลี้ยงดูเด็กควรใช้วิธีการซึ่งผสมผสานระหว่างการใช้อ่านาจและตามใจควบคู่กันไป ย่อมจะส่งผล
คือพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็ก คิดว่าที่จะใช้แบบตามใจ หรือแบบใช้อ่านาจเพียงแบบเดียว

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้

1. ในการศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิณฑบาต หรือผู้ปกครอง พบว่า
ในโรงเรียนอนุบาลของรัฐมีกลุ่มบิณฑบาต หรือผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาจถึง
ตามใจมากที่สุด ส่วนโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายทั้งในค่าน
ชนาของโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
จึงมีกลุ่มบิณฑบาต หรือผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูในหลายแบบคละกัน
2. จากการสังเกต และข้อมูลส่วนตัวของเด็กพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
จากบิณฑบาต หรือผู้ปกครองแบบตามใจ มักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสูง
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจให้ความรักเอาใจใส่ และตอบสนองความต้องการ
ของเด็ก แม้ว่าจะเป็น การเลี้ยงดูโดยการคำนึงถึงหลักจิตวิทยาแต่ก็มิผลในทางลบต่อพฤติกรรม
การช่วยเหลือซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านสังคมของ เด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อให้นำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใช้อำนาจถึงตามใจเป็นลักษณะวิธีการที่เชื่อต่อการเกิดพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ ทั้งด้านการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่ช่วยให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กได้ทราบถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าว ตลอดจนผลที่เด็กจะได้รับ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยตามแนวนี้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทุกภูมิภาคเพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรจะมีการศึกษาตามแนวนี้กับนักเรียนในต่างระดับอายุ เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการช่วยเหลือของเด็ก

2.3 ควรจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือกับภูมิหลังของครอบครัวต่าง ๆ เช่นฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และลำดับการเกิดของเด็ก ฯลฯ

2.4 ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนของเอกชน กับโรงเรียนของรัฐบาล หรือนักเรียนที่เรียนอยู่ในเมืองกับนอกเมือง หรือนักเรียนที่เรียนอยู่ในเมืองหลวงกับต่างจังหวัด

2.5 ควรจะมีการศึกษาแยกรายละเอียดพฤติกรรมในแต่ละด้านของพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ เช่น การแบ่งปัน การให้ ฯลฯ ที่มีผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ พัฒนาการด้านสติปัญญา และจริยธรรม ฯลฯ

2.6 ควรจะมีการศึกษาเหตุผลในทางจิตสังใจกระทบพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือของเด็กว่ามีสาเหตุมาจากอะไร เช่น ความพอใจของตนเอง วุฒิภาวะ รางวัล เป็นต้น

បទបញ្ជា

บรรณานุกรม

- กวินทร์ ชรรมนุต. การเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเป็นศูนย์กลางของ เด็กที่มีความแตกต่างในด้านอารมณ์เลี้ยงดูและการยอมรับของเพื่อน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. ภาย เอกสาร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- _____. เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้ ทฤษฎีและหลักการสำคัญบางประการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- คนเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สมาคม คนเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2518.
- จรรยา สุวรรณหัต. แบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังเปลี่ยนแปลงของครอบครัวรายได้น้อย ที่อยู่ในตัวเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- จำเริญร คันธเสวี. "เด็กมีปัญญา," ใน บทความประกอบหมวดวิชาการศึกษาจิตวิทยา พัฒนาการ. หน้า 168. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2511.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและ ท่าทางแตกต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. ภาย เอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

คณีย งามมานะ. ความรู้สึกกับนิคชอบ ความอยากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจไปสู่สัมฤทธิ์
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่เกินไป.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2518. อักส์เนา.

คงเคื่อน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจวบจันท. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ :
รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.

เคโซ สนวนานท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์ไตร์, 2510.

กวิล รัชชสี. การศึกษาพัฒนาการทางค่านิยมส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน
เขตบางกะปิ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526. ถ่ายเอกสาร.

นางลักษณ์ สิ้นสืบผล และละออ ชุติกร. "การสร้างเสริมให้เด็กช่วยตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ได้ดี," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการเสริมสร้างลักษณะนิสัยระดับประถมศึกษา,
189 - 236 : นวทนก ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

นาวรัตน์ วิเศษสมนต์. พฤติกรรมป็นสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคม
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา : เปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัย ของกรมพัฒนาชุมชน
กรมอนามัย และกรมศาสนา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523. อักส์เนา.

นิคม ทาแดง. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของเด็กปฐมวัย,"
ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับประถมศึกษา. หน่วยที่ 2.
หน้า 54 - 103. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตร : ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

นิภา ทองไทย. หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับพ่อแม่ในชุมชนเกษตรกรรม
ชนบท. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อักส์เนา.

ประคินันท์ อุปรมย์. "การสร้างเสริมบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ให้กับเด็ก," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู หน่วยที่ 12. หน้า 775 - 807.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

ประณต เล็กสวาสดี. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึ่งผู้อื่นพฤติกรรมความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

ประพันธ์ สุททาวาส. ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ปราณี สุขอุดม. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพระหว่างคนไทยและคนจีน.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.

เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. "การอบรมเลี้ยงดูเด็ก," วารสารสุศึกษา. 2 : 37 - 46 ;

กรกฎาคม - กันยายน 2522.

ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

ภรณ์ กุรุรัตนะ. เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไร อย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สดาน

สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2523.

ยาใจ จุลพงษ์. ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระคับการใช้เหตุผลเชิง

จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :

ศึกษาพร, 2528.

วราภรณ์ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาคหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุม

กับความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

- วิกรม กมลสุโกศล. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความวิตกกังวล และค่านิยมของ
นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ที่มีต่อศาสนาพุทธ และอิสลาม. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักล่าเนา.
- ศิริพร หลิมศิริวงศ์. ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง.
 ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511.
 อักล่าเนา.
- ศุภกุล เกียรติสุนทร. การศึกษาการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนกับพฤติกรรมการช่วยเหลือ
ของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2532. อักล่าเนา.
- สมพงษ์ ศิริพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับ
ผิดชอบ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2517. อักล่าเนา.
- สาย ชินบุตร. "การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว," คุรุสารเชทการศึกษ 9.
 21 : 42 - 44 ; เมษายน 2519.
- สุณีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาพัฒนาการ. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด,
 2523.
- อรุณ หลิมประเสริฐ. การศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมือง และชนบทเกี่ยวกับการ
ของสังคมในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาณกับการอบรมเลี้ยงดู.
 ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2520. อักล่าเนา.
- อัจฉรา สุชารมณ์ และคนอื่น ๆ. การอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการทางสติปัญญาค้นเหตุผล
ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยฉบับที่ 31
 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

- Andrews, D. "Social Development in Early Childhood," A paper presented at The Development of the Model for Preschool Social Skills Development Conference Bangkok : The National Commission of Primary Education, 1988.
- Asher, S.R. and Taylor, A.R. "Social Skill Training with Children : Evaluating Processes and Outcomes," Studies in Educational Evaluation. 8(3) : 237 - 245; 1983.
- Baldwin, A.L. "Socialization and the Parent Child Relationship," Child Development. 19 : 127 - 136; November, 1948.
- Baldwin, A.L. and others. "Patterns of Parent Behavior," Psychological Monograph. 3 : 58, 1945.
- Bar-Tal and others. "Helping Behavior Among Preschool Children : An Observational Study," Child Development. 5(3) : 396 - 420; June, 1982.
- Becker, W.C. "Consequences of Different Kind of Parental Discipline," in Review of Child Development Research. p. 196 - 179. New York : Russell Sage Foundation, 1964.
- Bee, H. The Development Child. 4th ed. New York : Harper and Row Publishers, 1985.
- Bloom, B.S. Stability and Change in Human Characteristics. New York : John Wiley and Son, 1964.
- Buckley, S. and Ness, B. "Egocentrism, Empathy and Altruistic Behavior in Yonug Children," Developmental Psychology. 15(3) : 329 - 330; May, 1979.
- Champan, M. and others. "Empathy and Responsibility in the Motivation of Children's Helping," Developmental Psychology. 23(1) : 140 - 145; January, 1987.
- Crowley, F.J. "Children's Perceptions of Parental Authority and Love School Achievement and Personality," Dissertation Abstracts. 29(2) : 3863-A, December, 1987.
- Dinkmeyer, D.C. and R. Dreikurs. Encouraging Children to Learn. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1963.
- English H.B. and English, A.C. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. New York : David McKay Co., 1958.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, Book Co., Inc., 1973.

- Gottman, J., J. Gonso and B. Rasumssen. Social Interaction, Social Competence, and Frienship in Children," Child Development. 46(3) : 709 - 718; September, 1975.
- Gresham, F.M. "Validity of Social Skills Measures for Assessing Soical Competence, in Law-Status Children : A Multivariate Investigation," Developmental Psychology. 17(4) : 390 - 397, July, 1981.
- Hurlock, E.B. Adolescent Development. McGraw-Hill Book Co., 1956.
- _____. Child Development. 4th ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1964.
- _____. Child Development. 5th ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1972.
- _____. Child Development. 6th ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1978.
- Juhnke, J. and others. "Effects of Attractiveness and Nature of Reguest on Helping Behavior," The Journal of Social Psychology. 127 - 317 - 332; August, 1987.
- King, L.M. and A.B. Mark. "Age and Sex Difference in Preschooler's Helpfulness," Child Study Journal. 12(13) : 143 - 149; 1982.
- Ladd, G.W. and S. Oden. "The Relationship between Peer Acceptance and Children's Ideas about Helpfulness," Child Development. 50(2) : 402 - 408; June, 1979.
- Maier, H.W. Three Theories of Child Development. New York : Harper and Row Publishers, 1965.
- Mary, J. "Peer Interaction Competencies of Preschoolers Rates High or Low in Sociometric Status," Dissertation Abstracts International. 41 : 4603-A; May, 1981.
- Midlarsky, E. and E.H. Mary. "Competence Reticence and Helping by Children and Adolescents," Developmental Psychology. 21(3) : 534 - 541; May, 1985.
- Mussen, P.H. The Psychological Development of Child. New York : Englewood Cliffs, 1963.
- Mussen, P.H. and J.J. Conger. Child Development and Personality. New York : Harper and Brothers, 1956.
- Mussen, P.H. and others. Child Development and Personality. New York : Harper and Row Publishers, 1969.
- Nancy, B.E. and H. Michael. "The Relationship of Preschoolers Reasoning about Prosocial Moral Conflicts to Prosocial Behavior," Child Development. 50(2) : 356 - 363; June, 1979.

Page, G.T. J.B. Thomas and A.R. Marshall. International Dictionary of Education. Nichols Publishing Co., 1977.

Rheingold, H.L. F.H. Dale and J.W. Meredith. "Sharing in Second Year of Life," Child Development. 47(4) : 1148 - 1158; December, 1976.

/Roe, A and M. Siegelman. "A Parent-Child Relations Questionnaire," Child Development. 34 : 357; March - December, 1963.

Roger, D. Issue in Adolescent Psychology. New York : Meredith Corporation, 1972.

Smith, J.B. "Perspective- Taking and Prosocial Behavior," Developmental Psychology. 13(1) : 87 - 88, January, 1977.

Stanhope, L., Q.B. Richard and N.Y. Parker - Cohen. "Temperament and Helping Behavior in Perschool Children," Developmental Psychology. 23(3) : 353; May, 1987.

Staub, E. "The Use of Role Playing and Induction in Children's Learning of Helping and Sharing Behavior," Child Development, 42(3) : 805 - 816; September, 1971.

Steven, S. "The Socialization of Prosocial Behavior in Children," Child Development. 63(3) : 200 - 202; February, 1987.

Symonds, P.M. The Psychology of Parent-Child Relationships. New York : Appleton-Century - Crofts, 1939.

/Walsh, H.M. Introducing The Young Child to the Social World. New York : Macmillan Publishing Co., 1980.

Watson, R.I. and C.L. Henry. Psychology of Child. 3d ed. New York : John Wiley & Sons, 1973.

Williamson, R.C. Marriage and Family Relations. New York : John Wiley & Sons, 1966.

ກາດຊນວກ

แบบสอบถามการยอมรับเสียงทุ้มกึ่งปฐมวัย

บ้านเลขที่ 7 ซอยรุ่งทิพย์ แขวงจลาจลยาว
เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

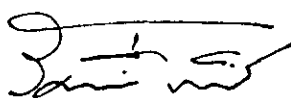
เรียน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล ที่นับถือ

ด้วย ข้าพเจ้า นางสาวรัตนวดี รอดภิรมย์ นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรในช่วงอายุ 5 - 6 ปี ของพ่อแม่และผู้ปกครองโดยทั่วไป ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการทบทวนแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกฏปฏิบัติและการอบรมเลี้ยงดูบุตรในปกครองของท่านตามสภาพที่เป็นจริง หรืออย่างที่ท่านเคยทำอยู่เป็นประจำ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าการทบทวนแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ การตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านและเด็กในปกครองของท่านแต่ประการใด อนึ่ง เมื่อท่านทบทวนแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วขอได้โปรดฝากแบบสอบถามฉบับนี้ให้กับบุตรหลานของท่านเพื่อนำส่งครูประจำชั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัตนวดี รอดภิรมย์)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของท่าน (หรือเด็กที่อยู่ในความปกครอง) ตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีคำขอให้ท่านเลือก 5 ครั้งเลือก คือ
- มากที่สุด หมายถึง การกระทำที่ท่านมีต่อเด็กอย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง
 - มาก หมายถึง การกระทำที่ท่านมีต่อเด็กเป็นส่วนมาก (ท่ามากกว่าไม่ทำ)
 - ปานกลาง หมายถึง การกระทำที่ท่านมีต่อเด็กโดยบางครั้งทำบางครั้งไม่ทำพอ ๆ กัน
 - น้อย หมายถึง การกระทำที่ท่านมีต่อเด็กนาน ๆ ครั้ง
 - น้อยที่สุด หมายถึง การกระทำที่ท่านไม่เคยกระทำต่อเด็กเลย

2. แบบสอบถามทั้งหมด 45 ข้อ ขอให้ท่านตอบทุกข้อ ถ้าขาดไปข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้ข้ออื่นเป็นโมฆะไปด้วย

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลทั้งหมดนี้ไว้เป็นความลับ และไม่มีขอค่าตอบแทนของบุตรท่าน

ตัวอย่าง

ให้ท่านเลือกกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านที่สุด

ข้อความ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อ ๐	ท่านรักลูกของท่านมาก					
ข้อ ๐๐	ลูกของท่านเป็นเด็กไม่ดี					
ข้อ ๐๐๐	ลูกของท่านทำการบ้านทุกวัน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อถูกขอความช่วยเหลือ ท่านจะร่วมมือในงานนั้น เป็นอย่างดี					
2. ท่านคอยเอาใจใส่ของเล่นหรือสิ่งของ ของลูก และกำชับไม่ให้ทำเสียหาย					
3. ท่านไม่เคยให้ลูกไปไหนโดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุม					
4. ท่านให้ความสำคัญความอบอุ่นและความเป็นกันเอง แก่ลูกเสมอ					
5. ท่านเชื่อว่าเด็กจะเรียนได้ดี ถ้าพ่อแม่เอาใจใส่ ในการเรียนของเด็ก					
6. แม้ท่านมีงานยุ่งมาก แต่ท่านก็ต้องการลูกให้ได้รับ ความสนุกสนานมากที่สุด					
7. เมื่อลูกทำความดี หรือทำอะไรถูกใจท่าน ท่านจะชมเชยลูกเสมอ					
8. ท่านคอยกวาดขันและซักถามการปฏิบัติกิจกรรมที่ โรงเรียนของลูก					
9. ท่านคิดว่าเมื่อเด็กอายุ 4 - 5 ขวบ ควรยอมให้ทำ ความผิดโดยไม่ถูกลงโทษเพราะเด็กยังเล็กเกินไป					
10. เมื่อลูกคิอยากจะทำอะไร ท่านจะคอยให้กำลังใจ และคำแนะนำ					
11. สิ่งของเครื่องใช้ของลูก ท่านจะเป็นคนเลือก และขอให้ท่านที่ท่านเห็นว่าดี					

ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
12. เวลาถูกใจช่วย ท่านรู้สึกไม่สบายใจมาก และต้องเฝ้าอยู่ตลอดเวลา					
13. ท่านให้อุปนิสัยในการทำงานในยาน เช่น รถน้ำคนไม่ เลี้ยงสัตว์					
14. เวลาสั่งสอนลูกหลานมักอ้างเอาคำโบราณมาสอน					
15. ทุกครั้งที่ท่านไปพระนอน ท่านต้องเอาลูก ไปควมหรือต้องให้อยู่ใหญ่ดูแลจนแทนทาน					
16. เมื่อดูของท่านจะเป็นเด็ก ท่านก็ยอมรับฟัง ความผิดเห็นของลูก					
17. ท่านชอบให้อุทิศตนหรือที่ท่านชอบ					
18. ท่านดูแลทุกเรื่องของลูกด้วยตนเอง เช่น เสือยา กาชกิน การนอน โดยไม่ยอมให้อุทิศทำด้วยตนเอง					
19. ท่านแสดงให้อุทราว่าท่านรักลูกมาก เช่น การกอด การอุ้ม บอกให้เด็กทราบ					
20. เมื่อท่านเขียนที่ลูกแล้ว มาคิดทีหลังว่าทำไปนั้น รุนแรงเกินไปและไม่มีเหตุผล					
21. ท่านมีความรู้สึกว่าพ่อแม่จะต้องเอาใจใส่ลูกอย่าง เต็มที่ในทุกเรื่อง					
22. เมื่อท่านในร่างวิไลลูก ท่านบอกลูกทุกครั้งว่า ลูกทำความผิดอะไร					
23. ท่านชอบที่จะให้อุทราเพื่อนของท่านเห็นว่า					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. เมื่อลูกหลอมไ้รักมากเจ็บ ท่านจะรีบเข้าไป ปลดปล่อยลูกอย่างรวดเร็ว					
25. ท่านจะอธิบายถึงเหตุผลในการที่จะลงโทษลูกทุกครั้ง					
26. ลูกของท่านต้องมีคนคอยดูแลอย่างใกล้ชิด					
27. ท่านไม่ชอบให้ลูกทำอะไรด้วยตนเอง เพราะลูก ยังเด็กเกินไป					
28. ในโอกาสที่จะไปเที่ยวหอน ท่านให้ลูก ๆ เลือก สถานที่ไ้ว่าจะไปที่ไหน					
29. ถ้าสิ่งไ้ที่ท่านไม่ชอบ ท่านจะห้ามปรามไม่ให้ลูกทำ สิ่งนั้นด้วย					
30. ท่านคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของลูก อย่างใกล้ชิด					
31. เมื่อลูกทำให้ท่านโมโห ท่านจะลงโทษไ้เมื่อ ท่านหายโมโหแล้ว (เมื่อลูกไ้ความผิด)					
32. เมื่อลูกร้องไห้ท่านจะตื่นหรือช่วยให้ลุกร้องไห้					
33. ท่านรู้จักเพื่อน ๆ ของลูกทุกคนไ้โดยละเอียด ว่าเป็นลูกใครอยู่ที่ไหน					
34. ท่านเลือกซื้อเครื่องแต่งกายของลูก ๆ จากแบบ หรือสีที่ลูกชอบ					
35. ท่านชอบที่จะให้ลูกอยู่ในโอวาทของท่านทุกอยาง					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36. ท่านใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันในการดูแลลูกและครอบครัว					
37. เมื่อลูกทำการบ้านหรือทำงานอื่นใดไม่ดี ท่านให้กำลังใจไม่พูดว่า และสนับสนุนให้แก้ตัวใหม่					
38. ท่านทำหูลูกเสมอเมื่อลูกทำอะไรไม่เป็นที่พอใจ					
39. ท่านไม่แน่ใจว่าลูกของท่านจะดูแลรักษาตัวเองได้เมื่ออยู่ไกลสายตาของท่าน					
40. ท่านคอยอบรมเกี่ยวกับกิริยามารยาทและความประพฤติของลูกเสมอ					
41. ท่านจะห้ามลูก เมื่อจะออกไปเล่นนอกบ้าน					
42. ท่านไม่ยอมให้ลูกทำหน้าที่เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น เก็บสิ่งของที่ลูกทำเลอะเทอะ เพราะเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของลูก					
43. ท่านชอบให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น เล่นละคร กีฬา					
44. เสื้อผ้าที่ลูกสวมใส่ในแต่ละวัน ท่านต้องเป็นคนเลือกให้ใส่					
45. ถ้าลูกร้องอยากทำอะไร ท่านจะรับหน้าที่ทันที					

**คู่มือดำเนินการสอบปฏิบัติการช่วยเหลือ
ของเค็กปฐมวัย**

คำชี้แจงในการใช้แบบทดสอบ

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น

2 ตอน จำนวน 42 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดการช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 24 ข้อ

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการทดสอบเป็นรายบุคคล
2. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กโดยกาสนทนากับเด็กก่อนทำการทดสอบ
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบ ดังนี้
 - 3.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบ อย่างละ 1 ฉบับ
 - 3.2 กินสอสีหรือสีเทียน
4. ผู้ดำเนินการทดสอบแนะนำวิธีการทบทวนแบบทดสอบตามคู่มือทดสอบ
5. ผู้ดำเนินการทดสอบทำการทดสอบเด็กทีละข้อ จนครบทุกข้อของตอนที่ 1 จากนั้นจะให้เด็กหยุดพัก 3 นาที แล้วจึงดำเนินการทดสอบตอนที่ 2 ต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ในการให้คะแนนพฤติกรรม การช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยจะพิจารณา ดังนี้

ตอนที่ 1 การช่วยเหลือตนเอง จะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
- ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้

ตอนที่ 2 การช่วยเหลือผู้อื่น จะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่ช่วยเหลือผู้อื่น
- ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กช่วยเหลือผู้อื่นโดยบอกให้ผู้อื่นมาช่วย หรือบอกให้ไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

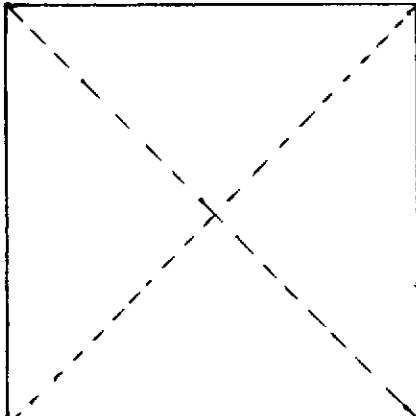
- ให้ 2 คะแนน เมื่อเด็กช่วยเหลือผู้อื่น โดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ
(เข้าไปช่วยเหลือด้วยตนเอง)

การดำเนินการสอน

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "วันนี้คุณครูมีภาพที่น่าสนใจมาให้เด็กๆ และเลือกภาพที่ชอบ 1 ภาพ
จากเรื่องที่ครูเล่า แต่มันบอกตรงกันว่า เมื่อครูบอกให้เด็กๆ เลือกดู
เด็กๆ ก็ดูกัน เด็กๆ ทำตามข้อตกลงกันได้ไหมคะ"
- : หยุดให้นักเรียนทบทวน
- : "ต่อไปครูจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักเครื่องหมายภาพ"
- : เขียนเครื่องหมายภาพ (X) ให้นักเรียนดูแล้วบอกนักเรียนว่า
"นี่คือเครื่องหมายภาพ"

หน้ากระดาษ

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "นักเรียนเปิดหน้ากระดาษ แล้วภาพที่อยู่ในช่องว่างทั้งสามของตามตัวอย่าง
ที่ครูเขียนให้ดู"
- : สังเกตและแนะนำวิธีการเขียนเครื่องหมายภาพ พร้อมทั้งชมเชยเด็ก
เมื่อเขียนภาพได้ถูกต้อง

		
---	--	--

ตัวอย่าง

หน้ากระดาษ : ขอขาว

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "นักเรียนดูข้อขวคนะคะ"
- : "นักเรียนชี้ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กเดินไปที่เตียงนอน"
- : "ต่อไปชี้ภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพผู้ใหญ่อุ้มเด็กไปนอน"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสองแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เมื่อถึงเวลานอน นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูข้อขว พร้อมตั้งใจฟังครูอีกครั้งนะคะ"

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กเรียนภาพภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนภาพภาพที่ต้องการ

หน้าหมู : ซอว์ม

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "ต่อไปนักเรียนเปิดหน้าหมู ซอว์มนะคะ"
- : "นักเรียนที่ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กกำลังตักอาหาร
รับประทานโดยไขช้อน สอว์ม"
- : "ต่อไปใช้ภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพผู้ใหญ่กำลังป้อนอาหารเด็ก"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสองแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารเช้า นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูซอว์ม พร้อมทั้งตั้งใจฟังอีกครั้งนะคะ"

เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารเช้า นักเรียนทำแบบภาพใด	
	
ภาพแรก เด็กกำลังตักอาหาร รับประทานโดยไขช้อน สอว์ม	ภาพที่สอง ผู้ใหญ่กำลังป้อนอาหารเด็ก

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กเรียนภาพภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนดูภาพภาพที่ต้องการ

หน้าหนู : ช่อมะเขือเทศ

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "นักเรียนช่อมะเขือเทศนะคะ"
- : "นักเรียนที่ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กยืนให้ผู้ใหญ่แต่งตัวให้"
- : "ต่อไปที่ภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพเด็กกำลังแต่งตัว"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสองแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เมื่อคุณพ่อคุณแม่บอกให้นักเรียนรีบแต่งตัว เพื่อพานักเรียนไปเที่ยว นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนช่อมะเขือเทศ พร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกครั้งนะคะ"

- : "ต่อไปครูจะให้นักเรียนทายภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนทายภาพที่ถูกต้อง

หน้าท : ช่อกระเป๋

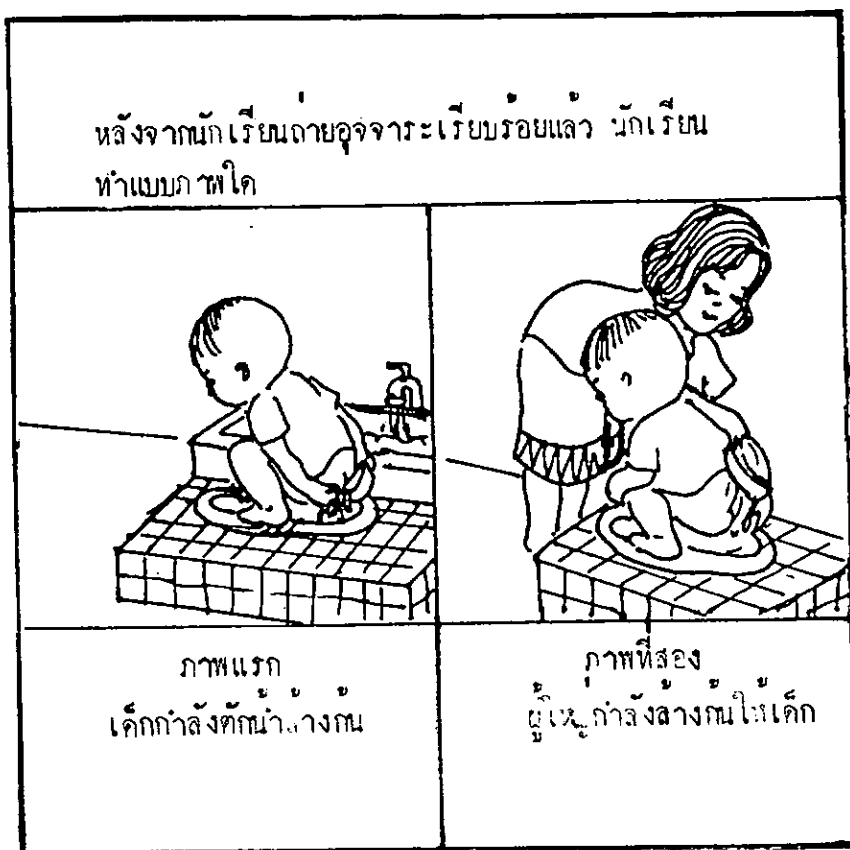
- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "ต่อไปนักเรียนเปิดหน้าท ช่อกระเป๋นะคะ"
- : "นักเรียนช่อภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กกำลังซักผ้า"
- : "ต่อไปช่อภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพผู้ใหญ่อุ้มเด็กไปอาบน้ำ"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสองแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เวลานักเรียนจะอาบน้ำ นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูช่อกระเป๋ พร้อมทั้งตั้งใจฟังอีกครั้งนะคะ"

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กนักเรียนดูภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนดูภาพที่ถูกต้อง

หน้าผา : ซอโก

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "นักเรียนดูซอโกนะคะ"
- : "นักเรียนชี้ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กกำลังต้มน้ำล้างก้น"
- : "ต่อไปชี้ภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพผู้ใหญ่กำลังล้างก้นให้เด็ก"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสองแล้วตั้งใจคำตอบที่ครูถามนะคะ"
- : "หลังจากนักเรียนดูจากระเบียบเรียบร้อยแล้ว นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูซอโก พร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกครั้งนะคะ"

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กเรียนภาพภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนภาพที่ต้องการ

หน้าวัว : ช่อพวง

- ผู้ดำเนินรายการทดสอบ : "ต่อไปนักเรียนเปิดหน้าวัว ช่อพวงนะคะ"
- : "นักเรียนชี้ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กถือขนมวงหนึ่ง"
- : "ต่อไปชี้ภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพเด็กแบ่งขนมส่งให้น้อง"
- : "เอาละต่อไปชี้ภาพที่สามนะคะ ภาพที่สามเป็นภาพเด็กบอกให้น้องไปขอขนมกับแม่"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสามแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เมื่อนักเรียนมีขนมแล้วน้องมาขอ นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูช่อพวง พร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกครึ่งนะคะ"

เมื่อนักเรียนมีขนมแล้วน้องมาขอ นักเรียนทำแบบภาพใด

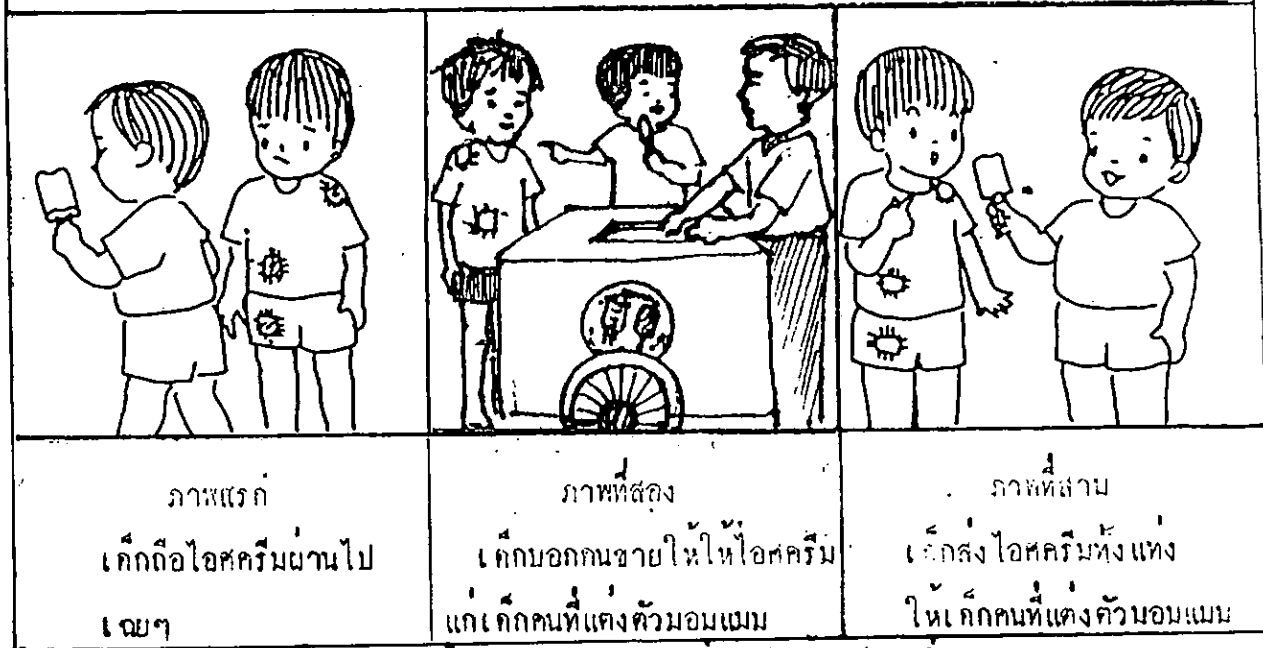

- : "ต่อไปครูจะให้ให้นักเรียนทายภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนทายภาพที่ต้องการ

หน้าวัว : ซอแมลง งบอ

- ผู้ดำเนินกาชทสข : "นักเรียนดูซอแมลง งบอ นะคะ"
- : "นักเรียนช้ภาพแรก นะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กถือไอศกรีมผ่านไปเฉยๆ"
- : "ต่อไปช้ภาพที่สอง นะคะ ภาพที่สองเป็นภาพเด็กบอกคนขายให้ให้ไอศกรีมแก่เด็กคนที่แต่งตัวมอมแมม"
- : "เอาต่อไปช้ภาพที่สาม นะคะ ภาพที่สามเป็นภาพเด็กส่งไอศกรีมห้แก่เด็กคนที่แต่งตัวมอมแมม"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสามแล้วตั้งใจจำถามที่ครูถาม นะคะ"
- : "ขณะที่นักเรียนกำลังช้ไอศกรีมและมองเห็นว่ามีเด็กคนหนึ่งแต่งตัวมอมแมมมายืนมองไอศกรีมของนักเรียน นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูซอแมลง งบอ พร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกครึ่ง นะคะ"

ขณะที่นักเรียนกำลังช้ไอศกรีม และมองเห็นว่ามีเด็กคนหนึ่งแต่งตัวมอมแมมมายืนมองไอศกรีมของนักเรียน นักเรียนทำแบบภาพใด

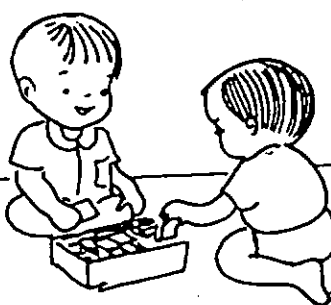
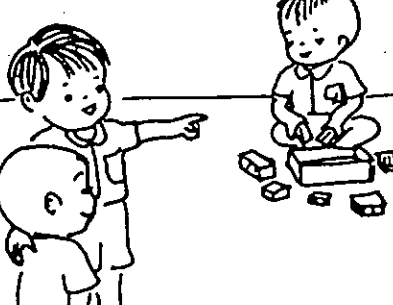

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กเรียนกาชทภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนกาชทภาพที่ของกาช

หน้าค่างคาว : ขอมี้เสื่อ

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "ต่อไปนักเรียนเปิดหน้าค่างคาว ดูขอมี้เสื่อนะคะ"
- : "นักเรียนที่ภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กเข้าไปช่วยเพื่อนเก็บของเล่น"
- : "ต่อไปนักเรียนดูภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพเด็กบอกเพื่อนคนอื่นให้ไปช่วยเก็บ"
- : "เอาละต่อไปนักเรียนดูภาพที่สามนะคะ ภาพที่สามเป็นภาพเด็กนั่งดูเพื่อนเก็บของเล่น"
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสามแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "เมื่อนักเรียนเก็บของเล่นที่นำมาเล่นเสร็จแล้ว แต่เพื่อนยังเก็บไม่เสร็จ นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูขอมี้เสื่อ พร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกทีนะคะ"

เมื่อนักเรียนเก็บของเล่นที่นำมาเล่นเสร็จแล้ว แต่เพื่อนยังเก็บไม่เสร็จ นักเรียนทำแบบภาพใด

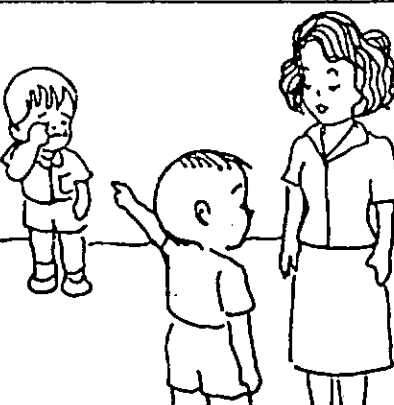
		
ภาพแรก เด็กเข้าไปช่วยเพื่อนเก็บของเล่น	ภาพที่สอง เด็กบอกเพื่อนคนอื่นให้ไปช่วยเก็บ	ภาพที่สาม เด็กนั่งดูเพื่อนเก็บของเล่น

- : "ต่อไปครูจะให้เด็กนักเรียนดูภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนดูภาพที่ต้องการ

หน้าค่างขาว : ซ่อเรือใบ

- ผู้ดำเนินการทดสอบ : "นักเรียนดูซ่อเรือใบนะคะ"
- : "นักเรียนเห็นภาพแรกนะคะ ภาพแรกเป็นภาพเด็กเดินเข้าไปหาเพื่อนแล้ว
วิ่งมือไปเล่น"
- : "ต่อไปดูภาพที่สองนะคะ ภาพที่สองเป็นภาพเด็กเดินไปบอกครูว่าเพื่อน
กำลังร้องไห้ให้ครูมาก"
- : "เอาละต่อไปดูภาพที่สามนะคะ ภาพที่สามเป็นภาพเด็กเดินมาหาเพื่อนที่
ร้องไห้ไปเล่นเครื่องเล่นสนาม "
- : "นักเรียนดูภาพทั้งสามแล้วตั้งใจฟังคำถามที่ครูถามนะคะ"
- : "ขณะที่นักเรียนเดินไปเล่นที่สนามเด็กเล่นเห็นเพื่อนร้องไห้ นักเรียนทำแบบภาพใด"
- : "นักเรียนดูซ่อเรือใบพร้อมทั้งตั้งใจฟังครูอีกครั้งนะคะ"

ขณะที่นักเรียนเดินไปเล่นที่สนามเด็กเล่นเห็นเพื่อนร้องไห้ นักเรียนทำแบบภาพใด

		
ภาพแรก เด็กเข้าไปหาเพื่อนแล้ววิ่ง มือไปเล่น	ภาพที่สอง เด็กเดินไปบอกครูว่าเพื่อน กำลังร้องไห้ให้ครูมาก	ภาพที่สาม เด็กเดินมาหาเพื่อนที่ร้องไห้ ไปเล่นเครื่องเล่นสนาม

- : "ต่อไปครูจะให้นักเรียนทายภาพที่นักเรียนทำเพียงหนึ่งภาพ"
- : ให้นักเรียนทายภาพที่ถูกต้อง

แบบทดสอบ

พฤติกรรมการช่วยเหลือ

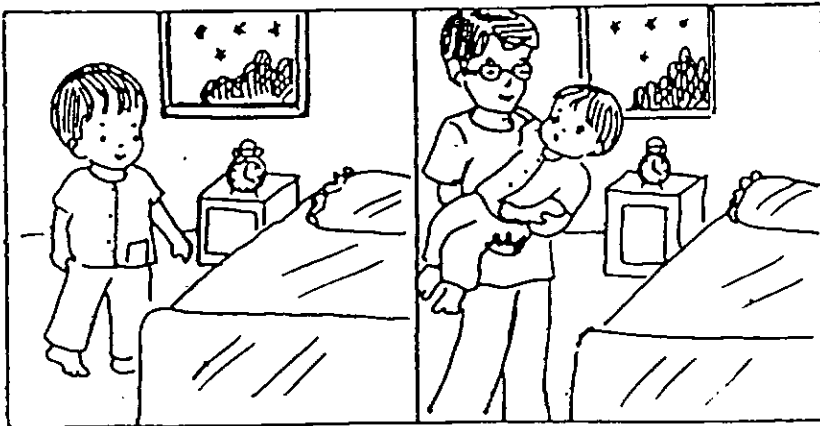
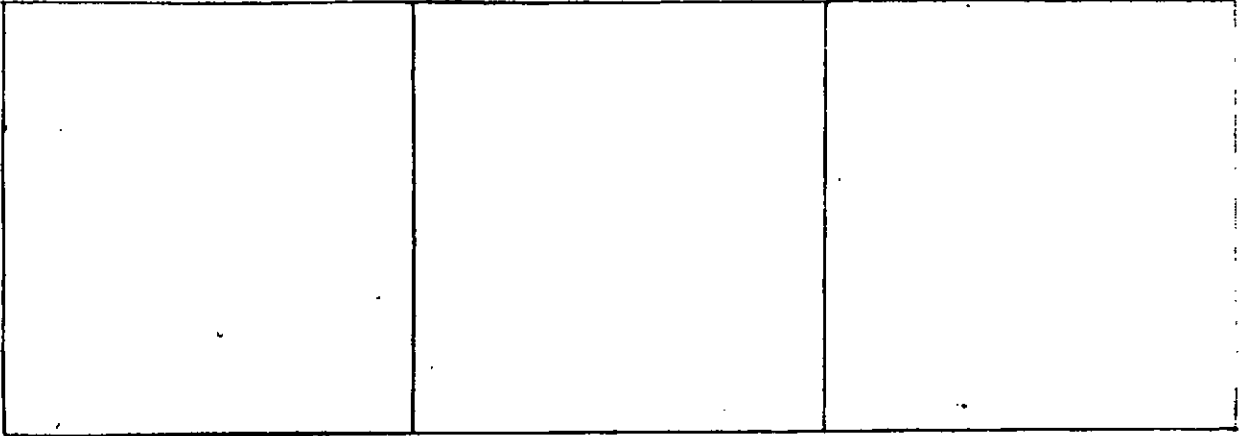
ชื่อ _____

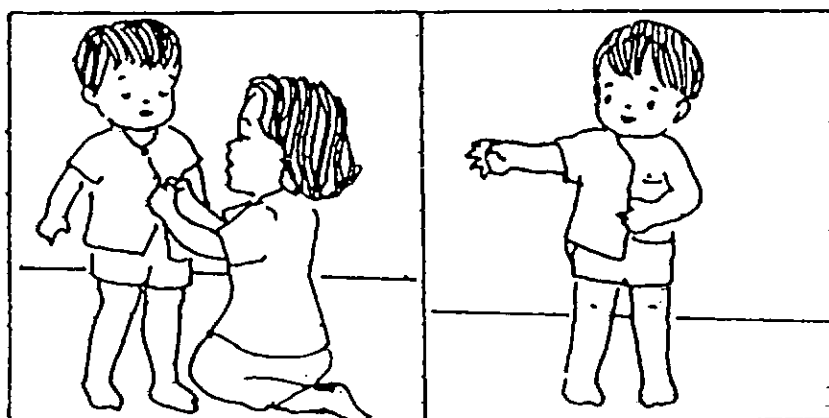
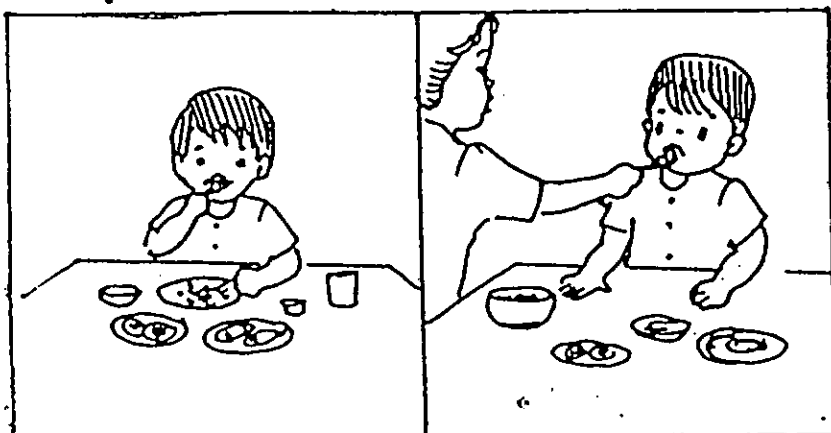
ชั้น _____

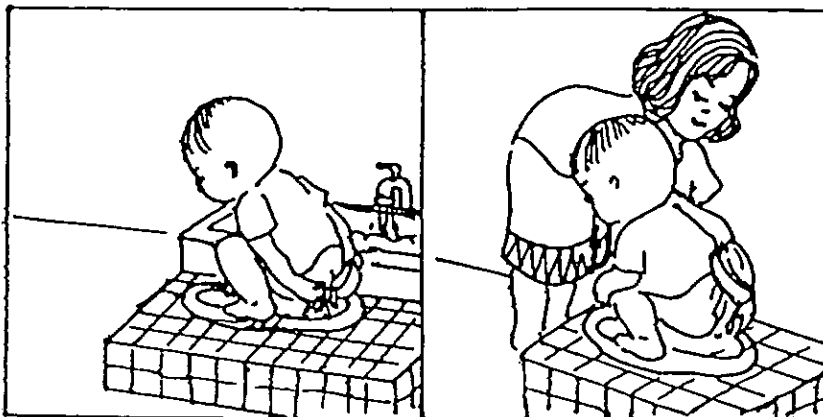
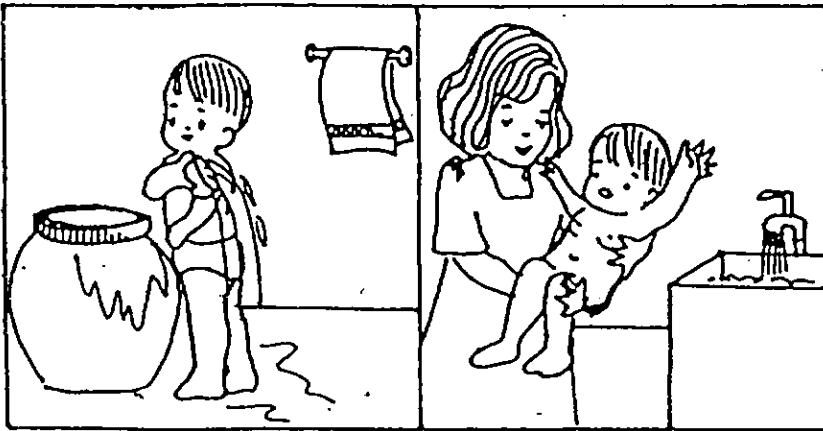
โรงเรียน _____ ได้คะแนน _____

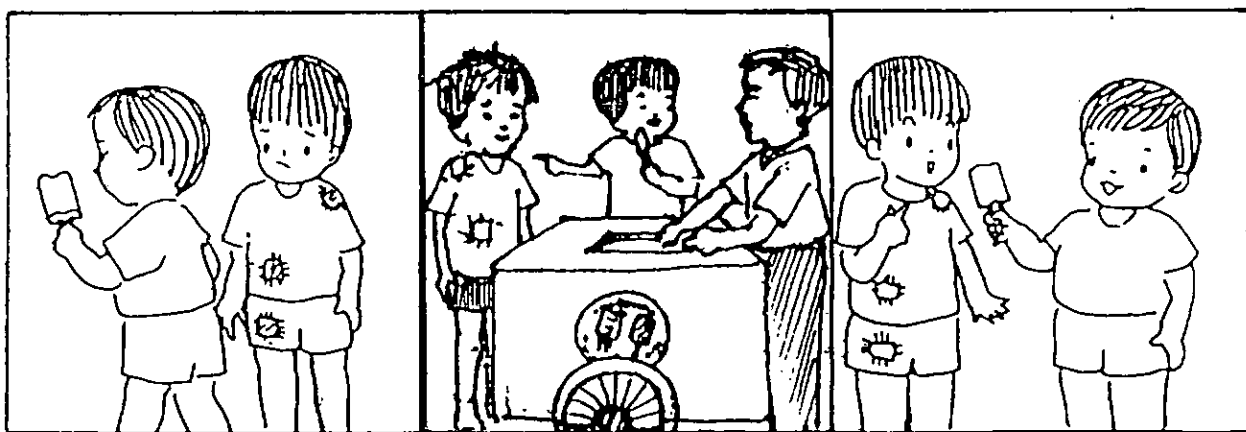
วันที่ดำเนินการสอบ _____

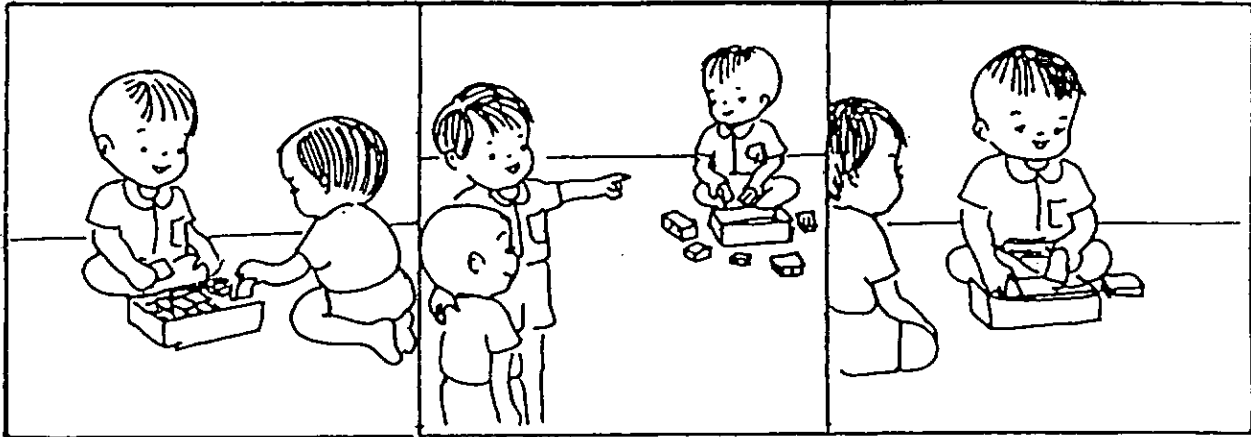
ผู้ดำเนินการสอบ _____

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวรัตนวดี ชื้อสกุล รอดภิรมย์

เกิดวันที่ 3 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 7 ซอยรุ่งทิวา แขวงจลาจล เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523 เติร์ยมอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์)

จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

พ.ศ. 2527 ค.บ. (วิชาเอกการอนุบาลศึกษา วิชาโทศิลปศึกษา)

จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2533 ศศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

บทคัดย่อ
ของ
รัตนวดี รอคภิรมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ตุลาคม 2533

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นเด็กนักเรียนอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธีของนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls)

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบใช้อ่านางถึงตามใจ มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาง หรือแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบตามใจ และแบบใช้อ่านางมีพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY ON HELPING BEHAVIORS OF PRE - SCHOOL CHILDREN
WITH DIFFERENT CHILD REARING PRACTICES

AN ABSTRACT

BY

RATANAFADEE RODPIROM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood
at Srinakharinwirot University

October 1990

The purpose of this research was to study helping behavior of preschool children with difference child rearing practices.

Ninety of five to sixth year preschool children who attended the schools of the Office of the National Primary Education Commission and the Office of the National Public Education Commission in Muang District Udontanee Province were randomly sampled. The instruments for collecting the data were the questionnaire on child - rearing practices, and the test on helping behaviors. The data were analized using One - Way Analysis of Variance and Newman - Keuls Test.

The findings of this study were as follows :

1. Helping behaviors of children of authoritative parents were significantly higher than children of authoritarian or permissive parents at .01 level.

2. There were no significant difference between helping behaviors of preschool children of permissive and authoritarian parents.